

Braconi Lapok

Ára 5 (e)

Hétfő
1931. szeptember 28.

Főszerkesztő
Szele Béla dr.

222. szám
XXXVII. évtől

Ára 5 le

A TÖRTÉNELEM FORDULÓJÁN

A B. L. számára írta PAINLEVE volt francia miniszterelnök

A TEGNAP ÉS A MA TERVEI

Semmi kétség, a világpolitika hirtelen fordulóján állunk. A népek új és félelmesen bonyolult problémákkal állnak szemben, amelyekről jöjjük, talán a létünk is függ.

A világháború kitörése előtt bármely nagy nemzet államférfia kész volt a hazája érdekében a rapaszság, képmutatás, sőt a háború eszközét is felhasználni, fűtölve a más népek romlására és nyomorára. A szent egoizmus fűtötte őket. Nemzeti nagyravágásból és érdekből a vér és vas politikáját üzték.

Az ellenséget mindenből kifosztani, ez volt a politikai koncepciójuk s az átöröklött ellenségeskedést a szomszédállammal ez a törekvés irányította. Vajon ma ha nem akarjuk megsemmisíteni, minő politika követhető egy öröklött ellenséggel szemben?

A HÁBORU UTANI IDŐ TANÍTÁSAI

A fegyverszünet más napján már, mikor még a megszállt népek remegtek az átélt szenvedések hatása alatt s még visszhangzott az a refrén, hogy a németek az utolsó centimesig minden kárt megfizetnek, mi történik? A győztes szövetségesek fokozatosan csökkentik követeléseik összegét, majd több milliárd aranymárkát kölcsönöznek ellenségeiknek, vagyis nemcsak arra adnak alkalmat, hogy Németország az előre megszabott annuitásokat törleszthesse, hanem, hogy a háború és a blokád által kimerült külső hitelét és tartalékait is helyreállíthassa. A modern fejlődés, valamint azok a pénzügyi erők, melyek nélkül a gazdasági rendszerünk nem tud élni, nemzeti csoportokat, mint óriási közlekedő edényeket teremtettek. Az egyiket nem lehet kimeríteni anélkül, hogy a másik színvonala alá ne süllyedjen. Ime a magyarázata, hogy miért segítik meg ma egymást rendszeresen, ha valamelyik pénzügyileg bajba kerül. Nem érzelmességből teszik, de a dolgok kényeszeréből, s amikor a teljes kibékülés helyett a szenvedélyek még izzanak, s amikor az epedő kisebbségek a határok fölé emelik kezüket. Az, hogy a gyűlölet és bizalmatlanság ellenére ez a kölcsönös segítség lehetséges, bizonyítja egy új politika elkerülhetetlen szükségét, mely a nemzetek közt az észszerű együttműködés és egysúly bizonyos nemét teremti meg.

E szükségességet nem a világháború idézte elő; anélkül is jelentkezett volna, legfeljebb a háború siettetette a megnyilatkozását. A bekövetkezett zavarok közvetlen orvoslást követeltek. S így jutottak el az egyetlen gyógyítószerhez, ami segíthet, a nemzetek egymáshoz való közeledésének és együttműködésének az akaratához.

CSAK A MEGÉRTÉS SEGÍTHET

Nincs más kiút. Rendet és mértéket kell teremteni a mai gazdasági zűrzben, irányítani, vezetni kell a termelés és fogyasztás ügyét. Ezt pedig nem lehet másképp, csakis nemzetközi módszerekkel. De hát csak egy országban is hogyan lehet eredményes intézkedéseket tenni ha a versengő államok nem hajlandók hasonló eljárásra? Vagy tán elszigetelné, kínai falal körülvenni kellene ezt az országot?

Ne ámsuk magunkat? A kapitalizmus sorsa forog kockán. Ha gazdasági rendszerünk nem fegyelmezi önmagát, ha nem képes urra lenni az anarchián és megszüntetni azt a botrányos állapotot, hogy az óriási anyagi fejlődés mely nyomorúságot takar — a nyugati népeknek milliónyi munkanélküli családjai állnak ölbe tett kézzel a tele magtárak előtt — tarthatatlanná válik a helyzet.

A kételkedők persze azt mondják, hogy hiába próbálkozunk. A kiegyenlítés ép

oly lehetetlen, mint az eső és a szelek szabályozása. A dolgoknak maguktól kell szabályozódnok. De ez nem áll előbb a megfelelő atmoszférát és állapotot kell megteremteni. Az emberi lángelme nem teremt vízőzont, nem ura a földalatti erőknek, de ágyat teremthet az áradatnak, mely a pusztítást meggátolja. S mi csoda örült volna ez a zseni, ha az özönvíz árját még erősítenél!

Ez történik a mai gazdasági rendszerünkben az elszabadult verseny, a nemzeti produkciók egyenlőtlensége, a rosszakarát és bizalmatlanság miatt. E miatt mellőzhető a megértés, a nemzetközi együttműködés.

KEDVEZŐ ÉS KEDVEZŐTLÉN ESÉLYEK

De vajon nincsenek-e csakugyan leküzdhetetlen akadályai ennek az antantnak? Mérlegeljük. Az első kedvező esély (s ez fontos) az általános háborúellenes hangulat. Jellemző rá a Kellogg-paktum. A legharciasabb államférfi sem mer ki-rukkolni az érzésével. A másik kedvező momentum az a benyomás, melyet nemrég a márka most pedig a font sterling megrendülése keltett. Mindkettő azt az íntést szolgáltatja, hogy nem jó a tízzel játszani, élet vagy halál kérdéséről van szó, az önzésből vagy presztizsérdekből támadt másodrangú kérdéseket fel kell áldozni. A bölcsesség politikájára van

szükség. A vezetők engedjenek az ésszávának.

A siker sok türelmet, tapintatot, mérsékletet követel. Berlin államférfiai ne hallgassanak ama felelőtlen tanácsokra, melyek Franciaország lefegyverzését követelik. Ne fenyegetőzzék azzal, hogy inkább minden pusztuljon, semmint a jogából engedjen.

Franciaország rendületlenül ragaszkodik ahoz az elvhez, hogy a bizlonság a jövő európai organizáció lényeges eleme legyen. Az a bizonyosság, hogy az erőszak semmiféle fajtája meg nem semmisítheti a nemzetközi kötések, az alapja a bizlonságnak. És hogyne kellene körül-bástyázni ezt a bizlonságot, mikor azok az agitátorok, akik csak öldöklésről, gyilkosságokról beszélnek, elég hatalmasok hozzá, hogy Sztirában puccsot és Berlin kells közepén pogromszerű zavargást támasszanak?

Ezzel az egyetlen mondattal végezzük: Helyre kell állítani a bizlont és a hitelt.

Angliában elkerülhetetlen az infláció

Mindenki szabadulni akar a pénztől, a boltokat valósággal megrohanták

Franciaországon is végigsöpört a válságlavina

London, szeptember 26

Az angol font esése pénteken ujabberős iramot vett. Ez az esés később már valóságos zuhanási jelleggel bírt. Egyidejűleg az angol állampapírok is estek. Ez a zuhanás Newyorkban még fokozottabb mértékben következett be. Ezzel szemben az aranyjegyzés 11 schillinges emelkedést mutat.

A londoni és a newyorki tőzsdék után a többi tőzsdéken is folytatódott a font zuhanása. Párisban a font 87-re esett alá. Hasonló volt a helyzet pénteken a berlini és a bécsi tőzsdéken is. A Magyar Nemzeti Bank is 2.15 pengővel szállított a font árfolyamát.

Az angol sajtó szerint Anglia világtörténelmi jelentőségű valutaforradalmat kezdeményezett. Valószínű, hogy még e héten megszületik az újszerű valuta-reform.

A font folytonos esése miatt a tőzsdén heves vásárlási folyamat indult. A hangulat az emlékeztetés inflációs hosszokhoz kezd hasonlítani. Különösen az ipari értékek szöknek tovább is felfelé lakadatlanság erővel. Az aranyszéli papírok-nál a kereslet lanyhább, bár itt is emelkedő a tendencia. A nemzetközi arbitrázsforgalom rendkívül erőteljesen fel lendült. Az interurban-telefonok annyira tulterheltek, hogy már-már képtelenek lebonyolítani a forgalmat.

Pénteken az angol tőzsdetanács ki-

hirdette, hogy szeptember 26-tól csak készpénzvételket engedélyez, a határidőügyletek tilosak.

Az áru- és a terménnytőzsdéken tovább tartanak a nagy áremelkedések.

Budapest jelenti: A magyar Nemzeti Bank hivatalosan közölte, hogy az aranyvaluta felfüggesztése óta a font-kurzus összesen 28 százalékkal esett. A pénteki esés 10 százalékos.

Oslóból jelentik: A Nemzeti Bank a váltóleszámitási kamatlábat ötről hat

százalékra emelte fel. A font az északi államokban is erősen zuhan.

Belgrádban szigorított rendszabályokat léptettek életbe a betétek kifizetésénél. A kormány nem akart nyíltan intézkedni s ezért titokban utasította a bankokat, hogy csupán annyit fizessenek ki a betevőknek, amennyit pillanatnyilag tudnak. Az utasításnak megfelelően a bankok Jugoszláviában csak 75—150 pengőértéket fizetnek ki minden betétből. A közönség körében emiatt mindenütt nagy izgalom észlelhető.

Legújabb

Londonban kitört a pánik

Az újabb fontzuhanás szombaton délelben érte el tetőfokát a londoni tőzsdén. A fontsterling a dollárral szemben a megelőzőnap 383-ról 345-re esett. Az izgalom egész Londonban erőt vett. Az árak hirtelen emelkedni kezdtek, mire kitört a pánik. A tömeg valósággal megrohmozta a boltokat s mindent felvásárolt.

A készpénztől mindenki szabadulni akar, mert az infláció elkerülhetetlennek látszik. A kormány intézkedéseiről még semmi jelentés sem érkezett.

HEARST: EURÓPA ELVESZETT!

Hearst, az amerikai újságkirály Európából visszatért Amerikába és nyilatkozatot adott a sajtónak. Véleménye szerint Európa gazdasági tekintetben teljesen elveszett, segíteni rajta már nem lehet. Az összeomlás elkerülhetetlen, az angol kormány aranyvalutát felfüggesztő rendelkezése csak siettetni a katasztrófát.

A BUKARESTI PÉNZPIAC

A londoni pénzügyi piac legfrissebb eseményei természetesen erősen befolyásolták a bukaresti tőzsdét is, ahol most teljes bizonytalanság uralkodik. A font újabb esése lehetetlenné tesz minden kalkulációt. Most már az idegen valuták-kal szemben általános bizalmatlanság nyilatkozik meg. Csak a dollár jó, minden más valuta sorsa bizonytalan.

A devizaeladásokat nagyon megszigorították. Különösen a külföldi kötések váltak szinte lehetetlenné, mert a bankok egyáltalában nem tudnak tájékozódni. A fontban kötött gabonauzleteknél a romániai gabonaeport 25 százalékos veszteséget szenvedett.

A fővárosi bankok most már hétfőt várják nagy izgalommal, mert a további kialakulás a hétfő reggeli berlini, párisi és newyorki tőzsdék nyitásától függ.

Az osztrák—magyar—cseh vámunió gondolata

Nyilatkoznak a magyar közgazdasági élet faktorai

Budapest, szeptember 26.

Az osztrák kormány részéről félhivatalos formában megnyilatkozott óhaj, a mely a közép-európai válság megoldását osztrák—magyar—cseh vámunióban látja. Budapestben is igen élénk visszhangot keltett.

Az Új Nemzedék a rendkívül érdekes tervvel kapcsolatban Székács Antalt, a fővárosi Kereskedelmi Kamara elnökét, Marsall Ferencet, a Mezőgazdák Egyesületének igazgatóját, Eszterházy Mórigróf és Weisz Fülöp vezérigazgatókat, valamint Friedrich Istvánt szólaltatta meg.

Valamennyi nyilatkozó nemcsak helyesli az osztrák részről felmerült eszmét, de lelkesedik is érte a valóban alkalmasnak látja arra, hogy mindhárom érdekelt ország gyakorlati hasznát huzzon belőle és erőt nyerjen a gazdasági talpraállásra.

Friedrich István tovább is megy, amennyiben szükségesnek tartja a három ország közötti közös valutát. Nézete szerint ezt előbb Magyarországnak és Ausztriának kellene megismerlnie a aztán ketten bekapcsolhatnák Csehországot is.

A nemzeti parasztpárt hivatalos lapjának véleménye szerint:

Románia inkább Oroszországgal kössön fegyverbarátságot, mint Magyarországgal

Bukarest, szeptember 26.

Berzeviczy Albert volt magyar kultuszminiszter a budapesti Pester Lloyd hasábjain magas elgondolása cikket irt a magyar-román közeledésről. Ez a cikk élénk visszhangot váltott ki a román sajtóban. Az Universul, a Cuvântul irtak válaszcikketek a volt magyar kultuszminiszter írására. Az Universul — mit is lehetett volna más várni Stelian Popescu izzó magyargyűlölettel átitatott lapjától — mereven elzárkózott az esetleges magyar-román barátság gondolatától, míg a Cuvântul már sokkal melegebb hurokat pengetett Magyarországgal szembe.

Ma a Dreptatea a nemzeti parasztpárt bukaresti hivatalos lapjában jelent meg egy minden sorában feltűnést keltő válasz Berzeviczy cikkére.

Néhány részlet a Dreptatea cikkéből: „Az a tény hogy Magyarországnak és Romániának sok közös érdekei vannak főleg gazdasági téren. Romániában jelentős számban élnek magyarul beszélő román állampolgárok, akik, nem hogy elválasztanak, hanem éppen ellenkezőleg, összekapcsolhatják ezt a két országot...”

„De Berzeviczy a román-magyar barátság kedvéért áldozatokat követel Romániától. Az orosz veszéllyel szemben Magyarország barátságát igéri Berzeviczy, ha Románia lemond Erdélyről vagy Erdély egy jelentős részéről és ebben az esetben Románia megmenekül az oroszok által veszélyeztetett Besszarábiától...”

„Ez most jön a Dreptatea szenzációs bejelentése:

„...nem gondolja Berzeviczy, hogy ajánlatosabb volna Romániának megállapodást létesíteni Oroszországgal, ami lehetővé tenné, hogy Besszarábia feláldozásával megmeneküljön Erdélyt már csak azért is, mert hiszen az oroszok nagyobb hatalommal rendelkeznek mint a magyarok és orosz segítséggel könnyebben leverhetők egy magyar támadás mintha Románia a magyarok oldalán harcol az orosz kolosszus ellen...”

„Ez a Dreptatea így fejezi be a cikket:

„Nem... nem... ilyen alapon nem képzelhető el a magyar-román barátság...”

Nem hajtották végre az amnesztia-rendeletet

Nagyon sokan sinyódnak a börtönökben, akik az amnesztia-rendelet alapján kiszabadulhatnának

Bukarest, szeptember 26.

Az egyik fővárosi lap megdöbbentő szenzációval szolgált olvasóinak. A lap tudósítója végigjárta az ország legnagyobb fogházait és megállapította, hogy még nagyon sok olyan elítélt őriznek a börtönökben, akik jog szerint a június havában kiadott amnesztia alapján már régen visszanyerhetnék volna szabadságukat. A lap szenzációs leleplezéséről az igazságügyminiszterium hivatalos Rommünikében válaszolt és kijelentette, hogy az amnesztia-rendeletet teljes egészében végrehajtották és ma már egyetlen olyan elítélt sincs a börtönökben, akiket az amnesztia-rendelet alapján szabadlábra kellett volna helyezni.

Az igazságügyminiszteri kommunikéval szemben az igazság az, hogy

az amnesztia-rendeletet teljes egészében tényleg nem hajtották végre,

illetve, ami még ennél is sokkal felháborítóbb, a király aláírása által szentesített amnesztia-rendeletet az igazságügyminiszter egy szinte titokban kiadott pótrendelettel megváltoztatta, úgy, hogy

a börtönökben sinyódnak egy egész kategóriája egyszerűen eleve az amnesztia-rendelet előnyeitől.

Az amnesztia-rendelet — melyet mint említettük ez év június 13-án hoztak nyilvánosságra — hetedik paragrafusában így intézkedik:

„A jelen amnesztia-rendeletben biztosított kegyelmi tényeken kívül még azok is amnesztia-ban részesülnek, akik az 1929 május 13-án kelt amnesztia-rendelet előnyeiben nem részesülhettek, mivel annakidején még nem hozták meg felettük a vélekes ítéletet.”

E paragrafus szerint tehát, akik az 1929-es amnesztia-rendelet kiadása után még börtönben maradtak, illetve nem kaptak büntetés-leszállítást, az új amnesztia-rendelet után

teljes egészében élvezhetik az 1929-es rendelet összes előnyeit.

Az igazságügyminiszter azonban a helyett, hogy az új amnesztia-rendelet ezen embereséges paragrafusát végrehajtotta volna, egy körlevelet küldött szét az összes igazságügyi hatóságoknak, amelyben teljesen megmásította e paragrafus intencióját. Az igazságügyminiszteri körlevél — dátuma: 1931 augusztus 11, a 69.419-es számot viseli és így hangzik:

Mindazok, akik az 1929-es amnesztia-rendelet előtt követtek el bűntényt és ez amnesztia-rendelet előnyeiben nem részesültek, mivel még nem hangzott el felettük vélekes ítélet, az új amnesztia-rendelet kiadása után sem kaphatnak amnesztiát, ha az 1929-es amnesztia-rendelet megjelenési dátumáig még egyetlen ítéletet sem hoztak felettük.

Ez tehát azt jelenti, hogy azok, akik ebbe a kategóriába tartoznak, sem a régi, sem az új amnesztia-rendelet előnyeiben élvezhetnek. Nem kell semmi jogi szaktudás annak megállapítására, hogy az igazságügyminiszter teljesen önkényesen megváltoztatta az amnesztia-rendelet embereséges intézkedését, igazi jogászai csücs-csavarással eltorzította az új amnesztia-rendelet hetedik paragrafusát és ennek a jogászai bravur-stílinek következtében olyanok is a börtönben sinyódnak, akik előtt igazság szerint már felnyílhatnának a börtönajtók.

Vezérképviselet: VÉRTES VILMOS mérnök, Arad

Bethlenfalván

megakartak lincselni két gyilkost,

akik pontosan úgy öltek meg egy embert, ahogy a mészáros szokta a marhát kivégezni

Dicsőszentmárton, szept. 26.

Még el semült az alig két héttel ezelőtti végrehajtott borzalmas téglagyári gyilkosság körüli izgalom, máris

újabb véres mészárlás kaparta fel Dicsőszentmárton és környéke nyugalmát.

Ez a második gyilkosság Bethlenszentmiklós községben játszódott le a áldozata egy alig 24 éves fiatal gazda.

Bethlenfalva az egész vármegyében arról híres, hogy feltűnően vad, verekedő emberek lakják, akik előtt az emberi életnek kevés értéke van. A fiatal Ersek Pál borzalmas kivégzése azonban még ezt a folytonos verekedések miatt eldurvult falut is a végsőkig felizgatta.

A gyilkosság pénteken este történt. Az áldozat az esti órákban betért a kocsmába egy pohár borra. Fiatal házasság volt, nem szándékozott sokáig a kocsmában időzni, csak amíg kihozott borát megissza. Néhány perc múlva azonban társasága akadt a két Mátyás-testvér személyében. A 25 éves Mátyás Dani és a 23 éves Mátyás Pál valami birtokügyből kifolyólag haragot tartottak a fiatal gazdával, ez a harag azonban falusi szokás szerint nem az egymás kerülésében, hanem a minden alkalommal újra kezdődő veszekedésben és vitában nyilvánult meg.

Ersek Pál nem akart újra vitakozni, el akarta kerülni a veszekedést, felállt tehát és elindult hazafelé. Haragosai azonban utánamentek és a kapujában utol is érték. Itt újra belekötöttek. Ersek Pál a saját háza előtt nem akart meghátrálni és szembeszállt velük, mire Mátyás Pál a nála levő fejszével úgy tarkón ütötte, hogy az erős és nagy ember végigzuhan a földön és ömleni kezdett belőle a vér.

Mátyás Dani már a magával tehetetlen sebesültnak ugrott neki, késével átszurta a torkát és addig tartotta lábát a nyakán, amíg a szó szoros értelmében minden vére el nem folyt.

A falusiak hasonlata szerint a két megvadult úgy vágta le az áldozatát, mint a mészáros szokta a marhát.

A borzalmas cselekedet helyszínén hamarosan megjelentek a csendőrök és lefoglalták a két testvért, akik a legcsekélyebb megbánást sem tanusították.

Nyugodtan, a legcsekélyebb lelki megrázkódás nélkül felelgettek a csendőröknek. Másnap reggel bevitték őket a dicsőszentmártoni csendőrszázhhoz, ahonnan a bűnfelekkel együtt az erzsébetvárosi ügyészséghez továbbították őket. — Amikor Bethlenszentmiklósra a csendőrök kikísérték a két gyilkost, a falu összeszaladt és meg akarta lincselni őket.

Szervezkedik a belöldi gabonakereskedelem

Bukarest, szeptember 26.

A romániai gabonaexportőrök szindikátusa vasárnap rendkívüli gyűlést fog tartani Bukarestben és foglalkozni fog a font kurzusváltozása folytán beállott új helyzettel. A szindikátusi gyűlésen ezenkívül még foglalkozni fognak a gabonakiviteli jelenlegi helyzetével, továbbá együttesen meg fogják állapítani azt az új erős valutát, amelyet alapszámitásként elfogadnak az üzletkötésekben.

A jugoszláviai ellenzéki pártok nem vesznek részt a választásokon

Belgrád, szeptember 26.

Előrelátható volt, még a jugoszláv diktatura rendszerének feladásakor, hogy az esedékes parlamenti választásokon csak a kormányt támogató politikai csoportok vesznek részt, míg az ellenzék figyelemre sem méltatja a diktatura melegágyából kivirágzó alkotmányos élet legelső megnyilvánulását.

A szerb radikális párt, a szerb parasztpárt, a bosnyák és szlovén néppártok vezérei pártközi értekezletükön abban állapodtak meg, hogy a választások ne állítsanak jelölteket, mert a még mindig életben levő rendtörvény minden agitációt és szabad véleménynyilvánítást lehetetlenné tesz.

A határozat értelmében a szerbiai ellenzéki pártok nem nyernek képviseletet a jugoszláv parlamentben, amely így csak a lakosság egy töredékének képviselőiből fog állani.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSO

Szeptember 26-án, szombaton és következő napokon:

„Az erdészlány”

Zelnik Frigyes, a híres német rendező első beszélőfilme. A film szcenáriumát Bruno Granichstädten írta, hasonlóan operette nyomán. A film cselekménye érdekes, tartalmas, élénk, meglepő helyzetekkel, megkapó romantikus képekkel telve. A szereposztása a legjobb; a német film-művészet legnagyobb és legszebb csillagait alkották a főszereplők: Az erdészlány Irene Eisinger, aki a „Zwei Herzen”-ben mindenkit elbámult szépségével és művészetével Partnerre PAUL RICHTER. A többi szerepeket kreálják: ANDRE PILOT, JENNY STAFFEL, ADELE SANDROCK. A film zenéjét BRUNO GRANICHSTÄDTER szerezte.

VASÁRNAP délelőtt: Malac első hangosfilmje:

Keresem a feleségemet

Főszerepben: Malac és Anita Page

Következő műsorunk:

Hadzsi Mural

Leo Tolstói híres novellája után. Főszerepben: Leo Tolstói, Ivan Mosjoukine, Betty Arant, Lil Dagover.

A repülőgép fecske-utasai

Tegnap reggel különös vendégek érkeztek a Lagunák Tündérvárosába. Bécsből jöttek Velencébe. A XX. század sietős tempójában, repülőgépen.

A különös velencei vendégek türelmetlenül, idegeskedve tologlottak a szűkre szabott kabinajtók felé.

A hatalmas gépmadár különös utasai a szó legszorosabb értelmében kiszálltak és hátat fordítottak a derűs olasz ég alatt csillogó lagunáknak.

Nem voltak pedig fiatal nászutasok, akiket megnak a szerelem rózsaszínű mámore, hiszen ebből a spicieszből ennyi utast fel sem rakhattak volna a repülőgépre. A különös utasok sokan voltak. Számszerűen úgy jó kétezen.

Füsti fecskék voltak. Frakkszerű tollazatukat, amely grófokhoz és pincérekhez tette őket hasonlóvá, kissé megtépték a nem mindennapi utazás, de a hagyományos olasz ég alatt, a tűző napsugárban, pillanatok alatt vigasztalódtak. Csicseregve keringtek körül a nagy madarat, amely szárnyai alatt elhozta őket őszből az örök nyárba és aztán letelepedtek a villanydrótkra, fekete gyöngyfűzéreként rajzolódva az ultramarinszínű égre. Kicsit még dideregtek, gyenge testükben érezve a bécsi ködöt és zimankót, de megfürödtek a langyos fényben, megtörülköztek a lenge szélben. Frakkos tollazatuk meg-megbizsergett, szárnyára villant és az őszi vándorok repülőbatalionja már villámgyorsan startolt dél felé. Hirtelen őket Afrika, ahol az ember nem látta dzsungelében jövő tavaszig a buja lég lesz a terített asztaluk.

Az ornithológia és az aviatika történetének lapjain a füsti fecskék velencei repülőútjait bizonyára feljegyzik hivatott tudósok tollai. De addig is, amíg ez megtörténik, adjunk származást a szónak, a gondolat köntösének és írjuk le azt is, hogy mit éreznek majd későbbi unokáink, ha erről a repülőutjáról valami vén kalendárium lapjairól tudomást szereznek.

Azt hiszem, hangosan és kissé csufondósan felnevetnek. Ők bizony, — lévén majd egészségesebbek és talán boldogabbak is, mint e herosi kor koldusgenerációi, — nagyon különös és mélyről érkező származást fognak érezni irántunk, a dicső ősök iránt, akik repülőgépen utaztatuk a füsti fecskéket Bécsből a szerelmek és a sóhajok legendás városáig.

Mi persze, akik akárhogy is kapálózunk, könnyet hullatunk érzélgős operettek szivórgó szentimentalizmusán, megható és viszketős szemmel nézünk Bécs felé. Mi irigylünk ezt a különös párost, ahol sem a Heimehr napiparancsai, sem a cuculista Schutzbund jelszavai nem ölték ki még a habzó sörrel és a Strauss-palcerek ábrándos ütemeiben született kedélyt. Ott még van sziv és lélek ahhoz, hogy észreveggyék a füsti fecskék elkésett regimentjét, amint furcsa gyöngy-soruk dideregve vonaglott a zümmögő sürgönydrótkon. A Pfriemer-puccsot a jó öreg Bécs kedélyesen vette tudomásul, de a fecskéknek kitört a forradalom. Heimehr-hős és Schutzbundhoz tartozó elvtárs meggyőződésére való tekintet nélkül lóttól-futott, kilincsel, kunyorált és intézkedett. És összeszedték az ősz didergő kis vándorait, repülőgépre pakolták az egész dermedt gyülekezetet a nosza, elreptették őket Velencéig. Mondom, ez nekünk megható és könnyetfakasztó élmény, ahogyan halljuk a rádió hangszórójából, vagy olvassuk valamelyik bécsi Journal araszos hasábjain. De az unokáink?

Azok mosolyogni fognak. És joggal! Mintha hallanám, amint összedugják fejüket a vén kalendárium elnyúlt lapjai fölött és suttyogják:

— Nahát! Megérjük, hogy volt Bécsben és mindenütt a föld kerekén sziv és lélek az emberekben. Szegény kis fecskékről milyen szépen és kedvesen gondoskodtak! Repülőgépen szállították őket Bécsből Velencébe, mert különben megfagytak volna. De hányan fagytak meg azon a télen emberek, hányan dögöltek éhen emberek, hányan vérezték el olyan vonalakon, amelyeket akkor határoknak neveztek, hányan puffadtak fel a kék és sárgakeresztes gázoktól, hányan morzsolgáltak palacsintáig a pokolgépek? Be furcsák voltak az ősünk! A didergő madarat szivükön melengették és ugyanakkor ember az emberre úgy acsarkodott, mint az éhes ordas.

Hallom az Afrika felé szálló fecskék lázas kis szivének dobbanását, látom a szöke bécsi pilótát, amint forró teát szüröcsöl és könnyet ejt a meghatótságtól, amint különös kis utasai után néz a szikrázó olasz ég alatt és fülembe cseng unokáink friss nevetése, amely kegyetlenebb beismerés, mint győzők hurrája és legyőzöttek nyöszörgése:

— Valami hiba van a teremtésben. A jószág meleg hullámai megindító kerekéknél eggyel kevesebbet, vagy eggyel többet kapunk Attól, akinek nevét naponta hiába vesszük ajkainkra, imáinkban és káromkodásainkban...

Finta Zoltán

Mi történt a bályoki csendőrőrsön

A csendőrségi fogdában felakasztotta magát egy legény, akit gyorsan eltemettek

Nagyvárad, szeptember 26.

Megdöbbentő eset történt a bihar megyei Bályok község csendőrőrsén. A csendőrség előállította a néhány társával egyetemben lezárta Kovács József 24 éves bályoki legényt.

Délután rövid értesítést küldött a csendőrség Kovács szüleinek, hogy fiuk a fogdában felakasztotta magát.

A falu lakosai között nagy riadalmat váltott ki a legény halálhíre. Azonnal egy küldöttség toborzódott össze, amely felkereste a Nagyváradon tartózkodó dr. Hegedűs Nándor kamarai képviselőt a elpanaszolta neki az esetet. Dr. Hegedűs érintkezésbe lépett Nagyvárad prefektusával, — aki történetesen bályoki földesúr is egyúttal — és kérte, hogy indítson a halál körülményeinek tisztázására vizsgálatot. A prefektus utasítására, a nagyváradai törvényszék ügyészből, a törvényszéki orvosból, a vármegyei főorvosból s a kerületi csendőrpáncsnokság

kiküldöttjéből álló bizottság kiszállt a helyszínre, ahol exhumálta és felboncolta az előzetesen eltemetett legény holttestét.

A boncolást természetesen a nyilvánosság teljes kizárásával ejtették meg. Utána néhány ujságíró nyilatkozatot kért dr. Berariu törvényszéki orvostól.

— Bár a holttesten kisebb horzsolások észlelhetők — mondta az orvos — mégis bizonyosra vehető, hogy öngyilkosság történt.

Az egyik ujságíró megjegyezte, hogy kissé érthetetlennek találja, hogy a megölt kezű Kovács felakasztotta magát. Dr. Berariu kijelentette, hogy ez a körülmény sem került ki figyelmüket. Egy csendőrnek lelancolták kezét, aki ennek ellenére leoldotta nadrágszíját és hurkot rögtönzött belőle.

Kovács társai, akik az öngyilkos legénnyel egyidejűleg kerültek a fogdába — azt mondják, hogy Kovácsot rettenetesen elverték a csendőrőrsön.

A szovjet csapatok elindultak a mandzsuriói határra

A japán csapatok egyelőre nem hagyják el a megszállott területeket

Genf, szeptember 26.

A népszövetségi tanács pénteken ismét foglalkozott a japán—kinai konfliktus problémájával. A tanács ülésén Joshiisava japán delegátus kijelentette, hogy kormánya kész megkezdni Kinával a közvetlen tárgyalásokat, a Népszövetség intervenciója mellőzhetőnek látszik.

A Népszövetség eddig megtett lépései is elég elhamarkodottak voltak és minden további beavatkozás csak káros következményeket vonna maga után.

A japán delegátus után Sze, Kina kiküldöttje szólalt fel a felolvasó kormánya jegyzékét, amelyben Kina arra kéri a Népszövetséget, hogy vessen közbe tekintélyt a konfliktus elsimítására és a státuskvó ante ellenőrzésére

küldjön ki vizsgálobizottságot Mandzsuriába. A szembenálló felek ellentmondó indítványára Lord Cecil angol delegátus azt javasolta, hogy a konfliktus elintézése a két fél feladata lévén, a népszövetségi tanácsnak felesleges beavatkoznia. Különben is úgy értesült, hogy Japán rövidesen visszavonja mandzsuriái csapatait. Lord Cecil javaslata fölött a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén döntenek.

Míg a népszövetségi tanács a diplomáciai etikett előkelő formáságai között a beavatkozás szükségességét mérlegeli, Mandzsuria határán új események történnék.

A szovjet — Charbinból érkezett jelentések szerint — már tudomására hozta

Japán kormányának, hogy nem elég szik meg azzal, hogy a japánok Charbin megszállásáról lemondanak, hanem Csangcsu megszállását barátságatlan cselekedetnek minősítve, kényszerű biztonsági okok miatt kénytelen megszállani a kelet-kinai vasutvonalat.

Az újabb jelentések szerint a szovjet csapatok már utban is vannak a mandzsui határ felé, ahová Vorosizlov tábornokot, a szovjet hadügyi népbiztosát min-len pillanatban várják.

Az a hír, hogy a japánok kiűrik Mandzsuriát, egyelőre nem bevégezett tény. A japán hadügyminiszter erre vonatkozólag ugyanis azt a kijelentést tette a sajtó képviselőinek adott nyilatkozatában, hogy

amíg a megegyezés nem jön létre Kina és Japán között, egyetlen japán katona sem távozik Mandzsuriából.

A londoni diplomáciai körök sem látják könnyen megoldhatónak a mandzsuriái helyzetet. Biztosra veszik, hogy Japán csak elvben szüntette be az offenzívát, míg a gyakorlatban továbbra is változatlanul folynak az ellenséges hadműveletek.

Ezt bizonyítja az is, hogy a japán hadsereg repülői tegnap bombázták Kaubang-Cse és Tunglie kínai városokat. Azt is tudják Londonban, hogy a charbin japán főkonzul újabb értesítést kért Pekingtől, mert véleménye szerint a Mandzsuriában élő japán alattvalók személyi és vagyoni biztonságát továbbra is fegyverrel kell nédelmezn.

Hogyan születik az irredentia vád:

A csikszentgyörgyi csendőr ur Magyar segédlel- kész, tanítónő és ovónő a vádlottak padján

Csikszereda, szeptember 26.

Ez is tipikus csiki történet... Magyar segédlelkész, magyar felekezeti tanítónő és magyar ovónő kerültek a csikszeredai törvényszéken a vádlottak padjára. A vád ellenük: irredentizmus. Az eljárást a csikszentgyörgyi csendőrmester feljelentése alapján indították be.

De miért?

A feljelentő csendőrmester „vádirta” szerint Héja segédlelkész, Márton Ella tanítónő és Simon Rozália ovónő a hősök napján a gondjaikra bízott gyerekeket nem a román lobogó alatt vezették el az ünnepélyre, hanem „Árpád ősapjuk képével díszített templomi lobogó alatt”. Az előírt iskolai ünnepélyt viszont olyan iskolaépületben tartották meg, amelyről még a román címert is lekapták. Az a legfrissebb irredentapör vádanyaga. A nem annyira tragikus, mint inkább humoros igazság pedig ez:

A nevezett napon az elsőszentgyörgyi állami iskola igazgatója elfeledte utasításként kiadni az iskola tanítónőjének, hogy a gyermekeket a román nemzeti lobogó alatt vezesse fel. A tanítónő utasítás hiányában ugy okoskodott, hogy

templomi ünnepéről lévén szó, egyházi lobogó kell. Kivítette tehát a templomból az egyik Szűz Mária lobogót s ez alatt vonult fel.

Az őrmester azonban nyilván rövidlátó s a Mária-képet Árpád képének nézte, elfeledve, hogy katolikus templomi zászlón semmiképpen sem lehet a pogány Árpád képmása.

Nehézményezte a csendőrmester azt is, hogy az ünnepély után a Nőegylet megvendégelte a gyermekeket az iskola udvarán, ez azonban, természetesen, nem komoly vád. A másik azonban, hogy az iskoláról lekapták a román címert, már komolyabbnak látszik, legalább külsőleg. De csak annak látszik.

A felekezeti iskolákról ugyanis miniszteri rendeletre kellett eltüntetni a román címereket, mert a közoktatásiügyi minisztérium azon az állásponton volt, hogy a felekezeti iskoláknak semmi joguk sincs az ország címeréhez.

Erről van szó. Érthető, ha egész Csik izgatottan várta a bíróság döntését. A tárgyalást azonban az egyik vádlott távollmaradása miatt elhalasztották.

A tökéletes borotvapenge

Utóérhetően minőség!
Kérjen díjtalan próbát a

Romániai vezérkénviselőtől:

NARCISSE H. BALTHAZAR

București I. Str. Selari 7

A legszerényebb

embernek is szüksége van naponta egy kis örömré. Átlatlan örömet, amely teremőderőt kölcsönöz és az élvezet kellemes érzetét váltja ki. a valódi hamisítatlan babkává élvezete okoz. Hirneves kávékeverékeket MEINL közismert kávészaküzletében kaphat.

MEINL GYULA R. T.
Kávékeverékei

Brassó. Voivod Mihai 9
volt Kolostor-utca 11.

HA BUTOR
LEGYEN

SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYÁRÁBÓL

MÁRKOSVÁSÁRHÉLY
BUKAREST
BRASSÓ

MORTO: MAGYSZEBEN
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAI — LEGOLCSÓB-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Mi az oka az Ön idegességének?
Miért érzí magát szerencsétlennek?
Miért nincsenek sikerei?

Olvassa el saját érdekében a hírneves budapesti ideggyógyorvos **Dr. Feldmann Sándor**!

**IDEGESSÉG ÉS
ÖSZTÖNÉLET**

II. kiadás. C. 140 oldalas könyvet és abból feleletet kap mindenre. A tartalomról: Nem zavarok lelki okairól. / Ideges testi és lelki bajok keletkezése. / Mikor kénytelen az ember elpirulni. / A jó és rossz előérteiről. / A hipochondria. / A peches ember. / Az akarat és az akaratgyengeség. / Az ideges fejtájszóról. Az ideges gyomor. / A gyermek szexualitása. Az ide és sziv. / Az alvás és álmatlanság. / Az önzert betegségek. / Lelekiismeret. / Dadozás. / A sportoló nő. / Nyaralás és utazás. Kényszerképzet és kényszeres cselekedetek. Az ideges gyermek. / A féltékenységek. / A kleptománia. / A kóros hazudozás. / A hallásképelem. — 140 oldal ára 102 Lei. Vidékre a portó 10, utánvétellel 16 Lei Kapható a **BRASSÓI LAPOK Könyvkereskedésében**.

PRINCIAR-szálloda

BUKAREST, Boulevard Elisabeta
Teljesen átalakítva — Svájci vezetéssel — Meleg hidegvíz minden szobában. — Központi fűtés. — Lift. — Olcsó árak!

Hírek

FALUSI BALLADA

Hat kölyke volt a béresnek
Hej, az élet gyatra!
Éhkel teli napok lesnek
Mind a félucatra!
Mi jutott apjuk eszébe
Egy estelen erre?
Batyut vett kérges kezébe
S elment valamerre...

Hozta Isten, öreg Vendell!
Mi járatban nálunk?
Szép naccsága! Szólnék kenddel!
Jó bótot csinálunk!
Ösmerem a női módit
Tegnap vótam Pesten
Tűz vesse fel, aki lódit
Kendnek kikerestem!

Ehun la, egy pörge kalap
A ládamba lettem
Divatnak írja le a lap
Még alig viseltem...
Teccik látni, tette léptem
Mig az asszony aludt
A libánkról is leléptem
S rátűztem egy talut!

NEMES FERENC

— BRATIANU GYÖRGY BESZÁMOLÓJA ERDELYI UTJÁRÓL. Bukarestből jelentik. Bratianu György és vezérkara tegnap Bukarestben gyűlést tartott, amelyen Bratianu saját benyomásai alapján Erdély mai helyzetéről, majd Maniuval folytatott megbeszéléseiről számolt be. Az értekezlet elhatározta, hogy a párt országos kongresszusát október 31-én és november 1-én fogják megtartani, a melynek előkészületére már most megteszik a szükséges lépéseket. A kongresszus egyik legfontosabb feladata a párt új programjának ratifikálása lesz.

— AZ ÖNKÉNTESBEK BEVONULÁSA. Bukarestből jelentik: A hadügyminisztérium újabb rendelete alapján az önkéntesek november elsején kötelesek bevonulni.

— DRÓTHUZAL A PÁLYATESTEN. Könyvesbörzsekből jelentik: Egy vasúti ór, a pályatestnek az állomástól kissé távolabb fekvő részén, egy dróthuzalra bukkant, amely a közeli viaduktig vezetett. Azonnal megindították a nyomozást, de nem tudtak robbanóanyag nyomára akadni. A rendőrség most azt szeretné tisztázni, hogy mi szerepe volt a dróthuzalnak.

— ELFOGTÁK A TEMESVARI KÉJGYILKOST? Tudósítónk jelenti: Pénteken délelőtt borzalmas kéjgyilkosságot fedeztek fel a Temesvár-józsefvárosi Ötvös-utca 23. számú házban, ahol a csütörtökről péntekre virradó éjszaka ismeretlen tettes borzalmas késszurákkal kivégezte Szűcs Mária 31 éves rendőri felügyelet alatt álló leányt. A józsefvárosi rendőrség és a kvesztura büntügyi osztályának detektívei a ház lakóinak és a szomszéd-ságnak vallomásai alapján gyanúba fogott egy borkabátos, sportsapkás fiatallembert, a kit ma délelőtt sikerült is előállítani a rendőrség büntügyi osztályán. Kihallgatásig nevét a rendőrség nem közli a nyilvánossággal. A borzalmas rémtettrel gyanúsított fiatallembert egyébként eddig még nem tett beismerő vallomást.

— HARMINC RÉGI TEMESVARI SZABÓ-MESTER BESZÜNTETI AZ ÜZEMÉT. Tudósítónk jelenti: A gazdasági válság hatása any nyíra sújtja a temesvári szabóipart is, hogy 30 régi szabómester elhatározta, önálló üzle-tének felosztását és az iparengedély visz-szaadását. Ezek a szabómesterek termelőszo-vetkezetet alakítanak, hogy így takarítsák meg az önálló tűzlethelyiség bérösszegét és

adóterhét. Jellemző helyzetükre, hogy többnyire az intellektuális pályákon működő rendelők több millió lejjel tartoznak a köve-teléseikhez legfeljebb bírói eljárás útján tud-nának hozzájutni.

— NAGYVÁRADON KAUCIÓT KÖVE-TELNEK A PÉNZTKEZELŐ VÁROSI TISZT-VISELŐKTŐL. Nagyvárad tudósítónk jelen-ti: A nagyvárad városi tanács pénteki ülésén elhatározta, hogy a városi főpénztáros-tól és mindazoktól a városi pénztisztviselők-től, akik hivatali beosztásuk folytán pénzt kezelnek, vagy pénzüsségeket szednek be, a jövőben kauciót fognak követelni. A város vezetősége így akar preventív módon véde-kezní az esetleges sikkasztásokból származó károk ellen.

— TERMÉSZETBENI SEGÉLYEKET AKAR NYUJTANI MAROSVÁSÁRHELY A MUNKANÉLKÜLIEKNEK. Tudósítónk jelen-ti: Jeremia István kultúratanácsos a városi ta-nács legutóbbi ülésén azt javasolta, hogy a város a következő télen a munkanélkülieket ne a mult évi módszer szerint, hanem termé-szetben segélyezze. Ezt a javaslatot a tanács elfogadta és Campian esperest, Musca főor-vost, valamint Radó Sándor és Tótfalussy Jó-zsef tanácsosokat bízta meg a szükséges tár-sadalmi akció bevezetésével és lefolytatásá-val. Elhatározta a tanács azt is, hogy 10 da-rab melegdó helyet állít be, amelynek fűté-séhez a gázártsaság ingyen adja a gázt.

— ORSZÁGOS TEKÉZŐVERSENY MAROSVÁSÁRHELYEN. Tudósítónk jelenti: Az Országos Tekéző Társaság szeptember 27-re tűzte ki az országos tekézőversenyt, amelyen úgy a csapatversenyekre, mint az egyéni ver-senyre rendkívül sok benevezés történt. A csapatversenynek első díja serleg lesz, az egyéni győztesek között több arany és ezüst-érmét osztanak szét.

— KARHATALMAT KÉRTEK A NAGY-VÁRADAI VAMOSOK AZ ELKESEREDETT FALUSIAK ELLEN. Nagyvárad tudósítónk jelenti: A városi tanács pénteki ülésén ren-dkívül nagy felűnést keltett a városi vámok beszédével megbízott vámosoknak az a be-jelentése, hogy karhatalomra van szükségük kötelességük teljesítéséhez. A vámosok elő-adták, hogy az utóbbi időben a falusiakkal állandóan összetűzéseik vannak, a vámok be-zsedése miatt s előfordult, hogy az igazott és elkéseregett falusiak, akiknek már annyi pénzük sincsen, hogy a néhány lejes vámot megfizessék, a vám kezelőjét alaposan hely-benhagyták.

— MÁR AZ ISKOLÁKAT SEM TUDJA AZ ALLAM FUTNI. Nagyvárad tudósítónk je-lenti: Ez is teljesen hazai specialitás. Nagy-váradon az állami iskolák igazgatósága arra utasította a növendékeket, hogy minden nap hozzanak magukkal fejénként 4—5 darab tű-zifát, mert különben nem lesz fűtés a tan-termekben. És ezt nevezik minálunk Anghe-lescu óta Jorgáig — ingyenes elemi népokta-tásnak!

— A NAGYKÖHÁVASI TURISTAHÁZ UJ GAZDÁJA. A Brassói Turistaegyesület vá-lasztmánya pénteken este tartott ülésén a nagyköhavas turistaház gazdái állására Mol-nár Mihály türkösi lakost választotta meg.

— A NAGYVÁRADAI PÉNZÜGYIGAZGA-TÓSÁG ROSSZ TRÉFAT ŰZ A KÉT HÓNAP ÓTA ÉHEZŐ NYUGDIJASOKKAL. A nagy-váradai pénzügyigazgatóság éppen két hónap óta nem adta ki a nyugdíjasok járandóságait. A pénzügyigazgatóság most arra hívta fel a nyugdíjasok figyelmét, hogy amíg adójukat be nem fizetik, nem is kapják ki augusztus óta visszatartott nyugdíjaikat. Az természet-sen sem a nagyváradai pénzügyigazgatónak, sem pedig a pénzügyminisztérium bölcséinek nem jut eszébe, hogy az adót, amelyet ilyen esetekben mindig előre szednek be, egysze-rűbb volna az esedékes nyugdíjösszegekből le-vonni, mint újra súlyos dilemma elé állítani a nyugdíjasok államilag éheztetett csoport-jait. Tekintettel arra, hogy épepn ez volna a legtermészetesebb és legkönnyebb megoldás, minálunk az arra illetékesek közül senki sem gondol rá. Furcsa, érthetetlen és bizony me-galázó csodabogara ez a romániai bürokratiz-musnak.

— BETÖRÉSEK MAROSVÁSÁRHELYEN. Tudósítónk jelenti: A szombatira virradó éj-szakán két betörést követtek el Marosvásár-helyen. Az egyik áldozat Balázs István nyug-díjas, akitől az éjszakai látogató 5 ezer lej

értéki holmit vitt magával. Balázs István in-dokoltan látszó gyanújára a rendőrség őri-zetbe vette Körcer Károly állásnélküli sof-főrt. — A másik áldozat Grapa Anna, akinek lakásáról ékszerben és készpénzben mintegy kilenc ezer lej értéket vittek el az ismeretlen tettesek.

— NYERSKOSZT. Dr. Bucányi, budapesti főorvos könyve a természetes táplálkozásról, (Nyersdiéta, mint természetes gyógytényező), kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Ára 102 lej. Vidékre előzetes fizetés esetén portómentesen, utánvéttel 16 lej portóval szállítjuk.

— LELEMÉNYES SZESZCSEMPÉSZÉS. East Chicagóban (Indiana-állam) egy rendőrnök feltűnt egy temelési menet, a mely nem a temető irányában haladt. A rendőrnök megállította a halottaskocsit s a koporsóban több láda nöhiskyrt talált. A talpig feketébe öltözött „gyászoló család”-ról kiderült, hogy hirhedt szeszcsempé-szek.

— ELJEGYZÉSI HIR. Neumann Olgi (Sft. Gheorghe) és dr. Steiner Sándor (Wien) je-gyeseik. (be)

— ESKÜTETELRE KELL JELENTKEZ-NIÖK A CSIKMEGYEI TARTALÉKOS TISZTEKNEK. Tudósítónk jelenti: A csik-megyei hadkiegészítő parancsnokság esküté-telre szólította fel a csikmegyei tartalékos tiszteket. Az eskütétel napját előbb szeptem-ber 27-re tűzték ki, majd október 4-re ha-lasztották. Október negyediken délelőtt 10 órára tchát az összes csikmegyei tartalékos tiszteknél jelenkezniök kell a hadkiegészítő parancsnokság udvarán. A jelentkezés teljes felszereléssel kötelező. Az indokolatlanul el-maradókat szigorúan megbüntetik.

Vérengzés Gandhi hazájában

London, szeptember 26.

Az észak-indiai Branigar városban véres összeütközés történt a hindu és mohamedán lakosság között. Az elkéseregett utcai harcok-nak a karhatalom közbelépése vetett véget, akkorra azonban már 25 halott és több, mint 100 sebesült feküdt a vértől összeázott ut-cákon.

Az angol hatóságok nagy érdeklődéssel fi-gyelik a hinduk és mohamedánok véres kon-fliktusát, amely ez egyszer nem az angol uralom ellen, hanem Harry Singh maharad-za ellen irányul. Branigar falain kívül 50.000 állig felfegyverkezett mohamedán várja a tá-madást elrendelő parancsot. A polgárháboru okairól a távirati jelentések nem számolnak be.

Az interparlamentáris unió magyar csoportja megjelenik a bukaresti konferencián

Budapest, szeptember 26.

Az interparlamentáris unió magyar-or-szági csoportja elhatározta, hogy eleget tesz a román csoport meghívásának és részt vesz a Bukarestben megtartandó konferen-cián. A magyar csoport az interparlamentá-ris unió bukaresti konferenciájára Berzevicsv Albertet, Szerényi Józsefet, Chorin Ferencet és Grätz Gusztávot küldi ki delegátusokként.

— ÜZENET AZ ANYAKNAK, szülőknek, pedagógusoknak érdeklődésére joggal számot tartó nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságu problémáit tárgyalja. Ezen mű három kis kötet-ből áll. Minden kötet befejezett egész és kü-lön-külön is kapható. Az első része tárgyalja a terhesség idejét, a kis gyermekort, cse-csemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A má-sodik rész az óvodás korról és az első iskola-évekkel foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehe-zebb kornak, a serdülés és az érettség korá-nak a problémáit világítja meg. Ára 130 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stekel hécsi egyetemi tanár uttörő munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A há-rom kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

— HALÁLBA KERGETTEK A SZERBEK EGY MAGYAR FÖLDBIRTOKOST. Kapos-várról jelentik: A kaposvári Korona szálló-ban revolverrel agyonlőtte magát Garai Sándor 82 éves bácskai földbirtokos. Tettét bir-tokainak kisajátítása miatt követte el. — A szerbek egyébként is támadták magyarságá-ért az idős embert, aki a halálba menekült ellenségei elől.

— KÖSZÖNET. Mindazoknak, kik felejt-he-tetlen halottunk, Házy Ignác elhunytá al-kalmából részvételükkel bánatunkban bármily módon osztoztak, ezuton mond köszönetet a gyászoló család. (be)

— Elhújasodásnál, köszvényénél, és cu-korbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a Ferenc József viz-kura nagyon szép eredményre vezet. A Ferenc József keserűviz gyógyszer-tá-

rakban, drogériákban és fűszerüzletek-ben kapható.

— EREVAN szőnyegkiállítás, Brassó, Ko-lostor-utca 36. (jegyezze meg jól a címet) még csak 5 napig marad városunkban. Átköltö-zsünk miatt a szőnyegek árát leszállítottuk 1800 lejre négyzetméterenként. Kérjük a kö-zönséget, hogy saját érdekében kiállításunkat meglátogatni sziveskedjék. (be)

— A BRASSÓI IPARTESTÜLET ezuton mond köszönetet a működő sütőiparosok szak-osztályának a 3620 lejért, amelyet diszelnő-kük, Karl H. Schuster halála alkalmából ko-szorúmegváltás címén az iparrestületi ag-gmenház-alap javára adományoztak. (be)

— ORVOSI TANÁCSOK, fiatal asszonyok-nak, írta dr. Földes Lajos, a budapesti orszá-gos gyermekvédő liga, szülő és anyaotthoná-nak főorvosa. E könyv tudást terjeszt abban a homályban, mely a szülés, gyermekágy és csecsemő-ápolás körül még manapság is urál-kodik. A könyv ára 102 lej, portó 10 lej. — Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

— Hogyan éljen a szivbajos ember? Ilyen cím alatt dr. Bodon Károly egyetemi magán-tanár tollából hézagpótló munka jelent meg Bu-dapesten. A kitűnő könyv a nagyközönség szá-mára íródott és elmondja mindazt, amit minden szivbajos, érlelmeszesedésben szenvedő ember-nek tudnia kell. Nem az orvosi kezelés kikü-szöbölését szolgálja ez a könyv, hanem gyako-rlati útmutatással szolgál a laikus betegnek ar-ra, hogy milyen életmódot folytasson, hogy se-gítse elő a gyógyulását és — mikor menjen orvoshoz. — A rendkívül praktikus mű ára 88 lejért kapható a Brassói Lapok Könyvosztályá-ban. (Vidékre 10 lej portó.)

— ORVOSI TANÁCSOK fiatal asszonyok-nak. (Tudnivalók a terhesség, gyermekágy, szoptatás, csecsemő-táplálás és gondozás kö-rül.) Írta: dr. Földes Lajos, budapesti kórhá-zi főorvos. Ára 102.— lej. — Brassói Lapok Könyvosztálya.

SZEGÉNY EMBER

— Könyörüljön meg raj'am nagysá-gos asszonyom, három nap óta egy falat nem ment le a torkomon.

— Hiszen magából csak ugy dől az al-kohol.

— Éppen ezért, tessék csak elképzelni, három napig üres gyomorral inni...

PONTOSSÁG OKÁBÓL

— Ez itt egy tizenhatéves farságleány mumija és már négyezer esztendő.

— Benne van ebben a tizenhat év is? (College Life.)

Hő'qum' Uqve űn is fel akar 'lunni fess
alak ával, si kes m-gialenésével?
Hia igen ugu
füző és melltartó-ját
csináltassa a legjobb szalonban ahol
orvosi előírásu, higienikus, kényelmes
szakmai munkák is a legkifogástalanabb
kivitelben mérsékelt árban készülnek.
S einmetz Kálmánné Brassó, Hosszu-u. 21.

Fürdőszoba-
berendezési cikkek, gáz és forr-
csövek állandóan raktáron.
„Armatura” r. r. t. Fiók cégnél
Brassó, Malom u. 1. (Kut-u. sarok).

A grafiológia ton'ossága:
Anyák és gyermekek részére
a gyermeklélek, bezárt világ Gyer-
mekkarakter, tehetség megnyilatko-
zik már a gyermekirásban.
Pályaválasztó ifjúság részére
helyes útmutatás az egyéni érvénye-
sülést elősegítő pályaválasztásra.
PITHYA PSYCHO-
GRAPHOLOGUS
fogad 11—1 és 4—7. Brassó, Kór-
ház-utca 49. I. Telefon 242.

5000 példány
fogyott el 2 hét alatt Pjatiletka
**Az ötéves teru
mai állása**
című könyvből A ma legizgal-
masabb kérdését tárgyalja. — Írta
MICHAEL FARBMAN a lon-
doni Economist tudósítója. — Ára
82 Lei. — Vidékre a pénz előze-
tes beküldése mellett 92, utánvét
tel 98 Lei — Megrendelhető a
BRASSÓI LAPOK
KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma szombaton, vasárnap a diadalmas sikert aratott nemet éneklő, beszélő filmszínésznőnk

A FEHÉR BARÁT

(ZWEI MENSCHEN). Richard Voss regénye
Sariotte Susa és Gustav Fröhlich-el
WESTEN BESZÉLŐGÉP

Szombaton d. u. 3—5-ig **MATINÉ:** „Asphalt” UFA Betty Aman,
Vasárnap d. e. 11—1-ig 10—15 lej film Gustav Fröhlich.

FIGYELEM! A közönség kívánságára 15—20—30 lej félhelyárakkal kedden fél 5 órai kezdettel

SZERDÁN három „Hindu siremlék” Conrad Weidt-al előadás.

— Milyen idő lesz? A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint, változó, csak átmenetileg enyhe idő várható, erős szelekkel és megújuló esőkel.

— Budapesten elfogtak egy romániai szélhámost. Budapestről jelentik: Napok óta számos feljelentés érkezett a rendőrségre Kögler Bernát állítólagos orvos ellen, kit azzal vádoltak, hogy a Danubius strandon levő week-end pavillonokban és csónakházakban levő ruhákat rendszeresen fosztogatta s kisebb nagyobb összegeket lopott. A nyomozás folyamán megállapította a rendőrség, hogy Kögler nem orvos, hanem könyvelő és román állampolgár. A 22 éves áldoktor előállították a rendőrségen, ahol bevallotta, hogy román katonaszökevény. Romániában kórházban teljesített katonai szolgálatot, ott hallott egyet-mást az orvostudományról rebesgetni s ezt akarta Budapesten hasznosítani. Mindenütt orvosként szerepelt, jó társaságba került, de pénze nem lévén, lopással akarta fenntartani magát. A rendőrség Köglert letartóztatta. A szélhámosra még sokan fognak emlékezni katonakorából Nagykárolyban, ahol orvosi címe segítségével a városka jobb társaságaiban forgott.

— FELESÉG — RÉSZLETFIZETÉSRE. Dával April coega-kammal (Fokföld) bennszülött a fokvárosi törvényszék előtt család miatt feljelentette Harry nevű fivérét, aki ajánlkozott, hogy feleséget szerez neki részletfizetésre. A bájos menyasszonyt atyja két borjút követelt s a vőlegény a vételár felét, mint első részletfizetést, átadta közvetítőként szereplő fiérének, azzal az ígérettel, hogy a hátralékot a lakodalm után havi 10 shillinges részletekben fogja törleszteni. Azonban sem a menyasszony nem jelentkezett, sem az első részletet nem kapta vissza. A bíróság a család fiáért hat havi börtönnre ítélte.

— Kilenc százalék már az írásbelin elbukott. Szatmárról jelentik: A szatmári Eminescu liceumban Szatmár, Nagykároly, Gyébánya, Máramarosziget és Szilágysomlyó növendékei most kezdték meg a szeptemberi érettségi vizsgálatokat. Az írásbeli érettségi már le is folyt és azon a jelentkezett százharminc növendéknek kilenc százaléka elbukott.

★ MEGERKEZTEK az őszi és téli divatlapok, igen nagy választékban kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában. Olvassa el részletes hirdetésünket. Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

★ „RUMBA” a jövő tánc-saison slágere! Karaktere: fesztelenség, életöröm, pezsgő rhythmus. Tanítja az október 1-én kezdődő tanfolyamain Izsák-iskola, Brassó, Vár-utca 110. sz. (e)

— Az amerikai vezérkar főnöke Belgrádból. Belgrádból jelentik: A hatóságok ünnepélyes fogadtatásban részesítették Douglas Mac Arthur tábornokot, az amerikai hadsereg vezérkari főnökét, aki ma érkezett a fővárosba.

— Tömeges gombamérgezés egy magyar faluban. Szombathelyről jelentik: A sopronmegyei Bükk községben gombamérgezés következtében öt ember halt meg, ötnek életveszélyes, ötnek pedig kevésbé súlyos az állapota. Az áldozatok maguk szedték a mérges gombákat.

— OH, AZ AZ ALDOTT „HAZAFIASKODÁS.” Tudósítónk jelentik: Természetesen Csikról van szó, ahol a messzi vidékekről odapléntált román tisztviselők hazafias érzelmei nem bírják elviselni, hogy szinte mindenki magyarul beszél. Különösen a törvényszéken dühöng a hazafiaskodás, annyira, hogy az irodákban valóságos spicli-rendszert vezettek be s úgy figyelgetik, hogy ki mer ott magyarul beszélni. Tudni kell, hogy Csikszerebában nagyon sok olyan ügyvédi alkalmazott van, aki írásban már bírja az állam nyelvét, de beszélni csak nehezen tud. Ezek tehát szívesen értetnek meg magukat magyarul az olyan tisztviselőkkel, akik tudnak magyarul. Igen ám, de ezek a tisztviselők sem mernek magyarul beszélni, — a spiclik miatt. Ha valaki magyarul szólítja meg egyik-másik tisztviselőt, az kétségbeesetten kéri: „Az Isten megfizeti, beszéljen románul, mert baj lesz!” Mert ugyebár, ezek előtt a hazafiak előtt fontosabb az, hogy románul menjen a beszélgetés, mint az, hogy a hivatalos ügyek gyorsan, simán és értelmesen, kinos félreértések nélkül lebonyolódjanak. Annnyira, hogy Sirianu greffier az eddig kifüggesztett „Csak románul beszéljünk” című tábláskát a gyakorlati szükségletnek megfelelően ezzel a felírással cseréltette ki: „Az ügyvédek és titkárai csak románul beszéljenek.”

★ ELVESZETT Brassóban, a nagyalomás környékén egy Gorskovaz Theodor névre kiállított vasuti igazolvány és Banca de Credit által kiállított hitelkönyvecske. Becsületos megtaláló kéri, adja le Str. Moldova 1. sz. alatt. (e)

TOMCSA SÁNDOR:

Portrék 1931-ből

A sirások

Jó néha kimenni a temetőbe. Eltérni a sírkövek előtt. Inspicirungot tartani. Vagy lefeküdni egy fiatal akác alá. Próbát tartani kinyult tagokkal, lehunyt szemekkel. Feküdni csendesen, ott valahol közepén, az Időtől kvázi tíz centire és a Tértől cirka öt percnyire... Feküdni elzsibbadt testtel és elzsibbadt aggyal. Aranyos potrohu dongó szállana az orrodra és te nem félnél — nikotinos ujjak fizetést meghagyásokat irnának és te nem félnél. Ó, a névsor olvasásánál nem lenni ott és élvezni, amint az a csirkefogó Élet tanár ur dühöng, hogy kimaradiál és nem passziózhatsz többet rajta... de jól volna, de jó volna De nem lehet, a fene egye ki, nem lehet, mert Gálnak megígérted, hogy holnap ötkor feltétlenül elintézed azt az ügyet, hogy a föld fenekéből is keritesz, hogy legyen nyugodt, elvégül annyit még csak ki tudsz fizetni... Hát ezért nem lehet. A Gálért. Minden mástól égen és földön, egész nyugodtan lehetne: múlttól, jövőtől, fehértől, feketétől, a köztől és magadtól, az emlékektől és a lehetőségektől, mindentől, mindentől lehetne: És mégsem lehet, mert türelmetlenül vár Gál a sarkon, a hirdető oszlop mellett. Egy ilyen bagatell összegért nem tudsz leszámolni. Nagy méreg.

Ijeden kapod a dongó elől félre a fejedet és fölkelsz.

Jó néha kimenni a temetőbe, inspici-rungot tartani.

Nini, itt van Kis uram is. Micsoda bundája volt pedig! Hogy tudta diszkrétan a szemedbe villantani a kabát fényes, puha, barna szőrme bélését... Istenem, miért is kell az ilyen embernek elmulni?! Amott pedig egy őszirózsa csokorral a lábánál: Nagy. S két „házzal” odább, az az övegy, akit kirugott a hipotából. Ide érkezett Fehér is, pedig Karlsbadban nyaralt és Fekete is, pedig éhen döglött. S most mindketten itt vannak. Tulajdonképp nagy igazságtalanság... c...c...

Jó, néha kijárni a temetőbe. Kötelezővé kellene tenni, hogy mindenki egy nap egyszer végigsétáljon a temetőben.

Az őszi nap aranyos-barna tűzébe már pirulni kezdenek a fák levelei, már érnek az Istenkenyér bogói.

Egy tujától eltakarva két sirásó dolgozik. Már derékig a földben vannak. Lassan, tempósan mozognak, gyakran megállnak s ki-kipöknek a felhánt földre. Nagycsontu, szőke suhanc az egyik, logóbajuszu idősebb férfi a másik. Spiccből cigarettázik, arca földszíni.

Az idősebb most csakánnyal dolgozik, a fiatalabb az ásó nyelére támaszkodva nekidől a gödör szédén.

Feltolja homlokán a sapkát, folytatva: — ...s ha az a hülye összekötő akkor külsővel belemászik, kész a gól.

Az idősebb kidob egy lábszárcsontot: — Belemászik, belemászik! Láttad hogy a bekk hogy rajta lógott; hanem szoktetni kellett volna a szélsőt. Szoktetni. Csakis, — Szpikájából a cigarettapéget messze kifújja.

Az ifjabb is hozzálát a munkához: — Különben egy ilyen tréfli csapatösszeállítás — kidob egy koponyát — még nem ettem. Hallod: Cinege, mint half? rohögés! — Szótlatlan ásnak tovább.

En pedig nézem a koponyát. S ahogy ott hever a földhányás tetején az őszi nap ragyogásában, gondolataimat szerelném a lét és elmúlás problémája köré terelni. De nem tudok másra gondolni, csak arra, hogy az a koponya olyan, mint egy futball-labda. Nem a legnagyobbjából: egy gyerek-futballistáé lehetett.

— Ujabb textil-cső Szatmáron. Szatmárról jelentik: Körülbelül egy évvel ezelőtt Mayer Antal textil-kereskedő kényszeregyezségi kérelmét a szatmári törvényszék elutasította azon a címen, hogy Mayer Antal nem kapta meg a hittelezők elfogadó szavazatának hetvenöt százalékát. A szatmári törvényszék a rendes gyakorlatától eltekintve nem a megjelent, hanem a cég összes hittelezőinek hetvenöt százalékát kívánta ahhoz, hogy a felajánlott kényszeregyezségi kvótát elfogadottnak jelenthesse ki. Mayer Antal ezt a törvényszéki ítéletet a nagyváradi Táblához megfellebbezte, a mely ugyancsak a törvényszék álláspontjára helyezkedett. A két egyező bírói álláspont után a cég egyes hittelezői a cég ellen végrehajtásokat vezettek és így Mayer Antal kénytelen volt ön-maga ellen a csődöt megkérni, amelyet a törvényszék rendkívüli ülésében el is rendelt. A követelések bejelentésének határideje november 6.

Körösladányi Brassóban

A szuggeszció és telepátia híres mestere 2 estélyen be fogja mutatni Brassóban legújabb kísérleteit. Előadásait szombaton, szeptember 26-án és vasárnap, szeptember 27-én este fél 9 órai kezdettel tartja a Honterus-iskola aulájában, melyre meghívja számos barátait. Ezenkívül vasárnap 4 órakor délutáni előadás. Olcsó áru belépődíjak! Jegyek a Zeitschriftenzentrale-nál

★ HANGVERSENY BRASSÓBAN. Október 1-én, csütörtökön a Honterus iskola aulájában hangverseny lesz, amelynek rendkívüli műsora a legnagyobb érdeklődésre számíthat. — Bickerich Aenne (szoprán) és Fabritius Médi (alt) egy duett-estélyt adnak, amelyen ó-lasz kamaraduettoiket és 6-német kettős-éneket és népdalokat, két szólamra adnak elő. — Aki e két hölgyet a múlt évben Händel: „Judas Maccabäus” duettjeiben hallotta, tudja, hogy milyen kitünően talál hangjuk és milyen kitünő összejátékot és összhangzást eredményez az egyforma kiképzés és zenei beállítas. Így a koncerttől kitünő élvezetet várhatnak a zenebarátok. Részleteket később közlünk. (e)

★ KÖSZÖNETNYILVANITÁS. Néhai özv. Rotter Ferencné elhalálása alkalmából Gáspár János ur, koszorúmegváltás címén 500 lejt adományozott a brassói róm. kath. szegény gyermekek fölsegítésére. A nemeslelt adományért hálás köszönetet mond a brassói róm. kath. plebánia hivatal. (e)

★ OKTÓBER ELSEJÉN ENYHÜL A GAZDASÁGI KRIZIS BRASSÓBAN. Sajnos azonban nem általános jelenségi enyhülésről számolhatunk be, mert e közeli dátum csak azok számára hozza meg az áhitott javulást, akik okosan és számítással intézik dolgaikat.

Ugyanis, ha gondterhes és verejtékes nap-palja után — bárki — eddigi programjához híven — vagy attól eltérően — esténként be fog tűlni az Elite-kávéházba, egy pillanat alatt elfelejtheti minden buját-baját és az ott töltött pár óra alatt teljesen kikapcsolódva érzi magát a külvilág kegyetlen rabságából.

Hogy ez mindenkinek a legteljesebb mértékben sikerüljön, az Elite vezetősége az eddig is nyújtott otthonos kényelmen és igazán figyelmes kiszolgáláson kívül — kitünő hirt konyháját új, mesteri vezetés alá helyezte, úgy, hogy az étterem a szakácsművészet legkritikusabb inyenreit is hiánytalanul fogja kielégíteni.

A legnagyobb meglepetésként pedig — a mélyen tisztelt közönség százszázalékos óhajának eleget téve, — a vezetőség leszerződ-tette október 1-től a páratlan közkedveltség-nek örvendő Glausius Tibor művészi hangulatzenekarát, mely átszervezve, új hangszerekkel és egészen új műsorrall fog fenti napon debütálni, a város elite közönségének osztatlan érdeklődése és szimpátiája mellett. (e)

★ KÖRÖSLADÁNYI BRASSÓBAN. A szuggeszció és telepátia utólérhetetlen mestere, ma, szombaton este és holnap, vasárnap, tartja érdekes előadásait. Aki már résztvevett ilyen előadáson, az tudja, hogy Körösladányi milyen biztosan kísérletezik, milyen hihetetlen dolgokat szügerál a médiumnak, amely néhány másodpercen belül akaratanlküli eszköze lesz. Az előadások fél kilenckor kezdődnek: Jegyárak: 20—60 lejig. Vasárnap délután lesz még egy matinéelőadás, amely 4 órakor kezdődik. A matiné legdrágább jegye 50 lej. — Jegylovétel a Zeitschriftenzentrale-ban. Vasárnap délután 3 órától a Honterus iskola aulájában kaphatók a jegyek. (e)

A román — német kereskedelmi szerződés a Népszövetség előtt

Bukarest, szeptember 26.

A Népszövetség gazdasági bizottsága ma délelőtt kezdette meg a román — német kereskedelmi szerződés tárgyalását. Ezzel kapcsolatban az Adeverul berlini tudósítója táviratban közölte, hogy német politikai körökben nagy reménységgel tekintenek a Népszövetség gazdasági főbizottságának döntése elé, mert bizonyosra veszik, hogy miután már Csehszlovákia, Törökország, Olaszország és Argentina genfi delegátusait már sikerült az ügynek megnyerni, a többi államok delegátusait sem górdítene akadályt a szerződés életbeléptetése ellen.

Abban az esetben, ha a Népszövetség is helybenhagyja a román — német kereskedelmi szerződést, annak rendelkezései már december elsején életbe is lépnek.

★ SZÜRET BRASSÓBAN. A róm. kath. fiúiskolák növendékei számára a szüretet kedvezőtlen idő esetén a tornateremben fogja bemutatni a rendezőség. Felnőttek is megtekinthetik és pedig beléptidij nélkül. — Hideg étellekről gondoskodva van. (e)

„Az ember sorsa írásában van”

PITHYA

psycho-graphologus

az egyén kézírásából megmondja sors-problémáját — Csak néhány napig Brassóban. — Fogad 11—1. 4—7. Kórház-utca 49 I. Telefon 242.

A grafologia fontossága:

Üzletemberek részére

kivezető ut minden dilemmából. Üzletársak. alkalmazottak, perellentelek, családtagok kézírása elhozandó

Házastársak és jegyesek részére

a lelki és szexuális harmonia titkábaa rejlik minden házassági probléma megoldása.

PITHYA psycho-graphologus

fogad 11—1 és 4—7. Brassó, Kórház-utca 49 I. Telefon 242.

OKTOBER4

Gazdát keres 1/4 millió lej!

mert a KOLOZSVÁRI MENTŐ EGYESÜLET egy el nem adott sorsjegyre esett nyereményről lemondott és

250.000 lejt október 4-én

újából kisorsoltat. — A nyeremények kifizetését az ALBINA BANK garantálja. VEGYEN 100, vagy 50 lejért KOLOZSVÁRI MENTŐ SORSJEGYET! Minden sorsjegy még hét huzáson vesz részt!

Főnyeremény: 1.000.000 lej!

Sorsjegyek mindentűt kaphatók. 119, illetve 69 lejért postán is megrendelhetők ALBINA BANKNÁL, CLUJ, Piața Unirii. — Főbizománys: DERZSY GÉZA, Braşov, Str. de Mijloc 163 és Bucureşti-ben: B. Zaharovich, Str. Sft. Apostoli 28.

OKTOBER4

Asira (Apolló) BRASSÓ

JÖN:

Soha többé szerelem

Lilian Harvey, Harry Liedtke, Felix Bressart.

Jegyzetek az újságírói noteszből

HULLAFOSZTÁS

A hat tetemet, melyek a CIDNA lezuhant repülőgépeinek roncsai között szén-négyek, a csendő, a primár és a falusi előjáróság vették észre először.

S így a halottakat először ők fosztották ki.

Ugy hallik, külföldön kinos megrökönyödést váltott ki ez a futó incidens. Nem annyira a tragédia, mint inkább a fosztogatás. C'est une tenebreuse affaire! — irták nyugat felé. Tehát nem az volt a megjegyzésük, hogy une affaire tenebreuse, vagyis gyűszös eset, hanem azt, hogy une affaire tenebreuse, vagyis botrányos ügy. A halottrablás okozta undor erősebb volt, mint a megrendítő szerencsétlenség keltette részvét. Bármily természetellenes és borzasztó az, ha az Ember Fia, felebarátunk sötét éjjel alázódik a kiömlő benzin lángjaiban, még természetlenebb és borzasztóbb, hogy a másik Ember Fia, szintén felebarátunk odarohan a holttesthez és megrabolja földi értékeitől.

Különösen, ha fosztogató felebarátunk zsandár, primár és előjáró.

Nem csudálkozhatunk a külföld felháborodásán, mert hiszen másutt a köztisztviszt egyet jelent a köztisztességgel. A falusi hierarchia éppen egy bizonyos polgári becsületérzettel van összekötve. Nem mondjuk azt, hogy a Göre Gábor-típus kellemesen okos, — de minden setre fejletlen szociális természetű lény, aki semmi esetre sem fosztja ki a kezéig, ébe kerülő hullákat.

Feltétlenül tudatában van annak, hogy személyében összpontosul a társadalmi rend és az általános erkölcs.

De honnan tudja ezt errefelé a zsandár és a primár?

Hiszen hivatalos tevékenysége akkor ér zenitre, amikor ellopja az urnákat, szembeköpi az államélet legmagasztosabb alapját, a népakaratot. S amikor durva ökölcsepásokkal pörre és sebbé változtatja lelkiismereti problémáinak.

Tudja azt, hogy vannak emberek, akik meggyőződésük miatt kívül állnak a törvényeken s akikért, bármit cselekedjen velük, sosem lesz felelőssége. S miután primitív, aki csak egysíku fogalmakat ért meg, összekaparnak agyában a dolgok, elveszíti ítélőképességét, erkölcsi szempontjai felbomlanak s bizva a felsőbb hatalmakban, melyek már eddig is annyi visszatartó ténykedésre kérték föl és annyi pandál cselekedete felett hunytak szemet, mértéknelküli világában nekiáll a szénfekete hulláknak is.

Kétségtelen, hogy a fosztogatás une affaire tenebreuse volt. A csendő és a primár nem uszhatják meg a könnyű zsákmányt nehéz verdikt nélkül. De az ítélőnél mindenestre enyhülő körülménynek kell beszámítani nevelésüket.

Melynek kótájából a mi hatunkon és lelkiismeretünkön vették ki a "aktust".

BANKUCI

Az emberek már megint ijednek, félnek az Angol Nemzeti Bank aranyait.

Általában egy új szociológiai-tünetrendszer alakult ki előttünk: a polgárok, még a szegény, éhenkórász polgár-proletárok is, remegni kezdenek a tékéért. A bankólság például komoly részvétet keltett a tömegekben a pénzintézetek iránt, a közvélemény utálkozni kezdett a betétesektől s dédelgetve beszélt a takarékokról, elfeledve a negyven százalékos kamatot és licitációk komor évetit. Ilyeneket lehetett hallani: a mi bankucikánk gyengén áll, de majd megussza, jó kis bankucil az.

Ugyiszólan az egész sajtó megremegett az örömtől, hogy nincs többé kartellen kívüli cementgyár s így szabadon lehet felfelé srófolni az árakat s a tömegtudat meglehetősen könnyűen elhitte, hogy a zandárjani cukorfinomító abbahagyta az ellenzékiekedést, nem árul többé olcsó cukrot, tehát ezentul egységesen drága lesz az eddesség.

A közvélemény becézi és simogatja, édesgeti és sajnálja a mammuth-vagyonyokat, sohase volt még ilyen virágzása a kamatos tőkének, a kartellnek, árszindikátusnak, mint most.

Ma az arany van soron.

A világon mindenből többet termelnek, mint amennyit ténylegesen elfogyasztanak, de azért nem az a baj, hogy a nagy bőség mellett milliók éheznek, hanem az, hogy egy londoni pincében néhány mászával megfogyatkozott egy sárga asvány. Kimentem a technikai kiállításra, ahol

egy asztalon egymás mellett állnak az állami bányák termékei. Az arany darab köztelen csillog, néhány grammnyi az egész.

Mellette egy óriási kocka pirit. Szintén sárga, még szebb és kristályosabb, mint az arany. S nem olyan kényes, hanem csak mérsékeltén kényszerű jóság. ráütöttem a bicskúmmal, mindjárt levált negyedkiló. Zsebre tettem, az ör szívesen mosolygott, nem szólt egy szót sem.

Azután megkapartam az aranyat. Ragaszkodott a durva kőhöz, pimaszul nevetett, nem jött le fíkarányi sem belőle.

Hideg, konok, ostoba, egyedülálló elem. Antiszociális, nem vagyul.

Jellemző erre az ostoba társadalmura, hogy őt becsüli s megvetéssel halad el a pirit mellett, mely oly testvériesen fogadja be a szulfurt kebelébe.

BORRAVATÓ

A Nemzeti Bank igazgatósága fontos ülésre gyűlt össze. Egy válságba jutott pénzügyi helyzet segélykérése felett kellett dönteni. Testes könyvek halmozódtak az asztalon, a beteg takarékok számadásai. Tételtől-tételt vizsgálta át az adatokat.

Egyszer csak a következő bejegyzés ötlött a szemük elé:

— Borraavatóra 70 millió lej!

Az urak elképpedve néztek össze. Hiszen ők is tudják palamennyien, hogy a

Jorgának 6 hónapra van szüksége, amíg egy hibáját belátja

Újból megnyitják a közönség előtt a minisztériumokat

Soha még ilyen aratása nem volt a kijáróknak

Bukarest, szeptember 26.

Országos felháborodást váltott ki a Jorga kormány azon rendelete, mely szinte légmentesen lezárta a nagyközönség elől a minisztériumokat. Hiába tiltakozott az érthetetlen és képtelen rendelet ellen az ország egész közvéleménye, hiába protestáltak a képviselők és szenátorok, az ügyvédek és az újságírók — nem is számítva a panaszterhes polgárság ezreit — Jorga miniszterelnök makacsul kitartott a rendelete mellett.

A miniszterelnök naivan úgy gondolta, hogy ezentul, ha a közönség nem fogja molesztálni a minisztériumi tisztviselőket, akkor gyorsabban intéződnék el a benyújtott akták és mivel a minisztériumok kapui légmentesen le vannak zárva, a kijárók is a kapun kívül rekednek.

De ennek éppen az ellenkezője történt. Soha nem látott nagy számban tüntek fel a „befolyásos” emberek, a kik egészen csodálatos módon akadálytalanul közlekedhettek a lezárt minisztériumok hivatalos szobáiban.

A kijáróknak egészen új tömegei lepték el a minisztériumok előtti tereket, ahol már szinte egészen nyíltan folyt az üzér-

Argetoianu csak 25 milliárdos költségvetést készít,

Jorga viszont a régi alapon csináltatja a közoktatásiügyi tárca előirányzatát

Bukarest, szeptember 26

Argetoianu pénzügyminiszter utasítására az összes minisztériumokban lázasan dolgoznak a jövő évi költségvetési terveken. Egyelőre csak a pénzügyminiszter hivatalos bejelentése szolgál némi alapot arra nézve, hogy milyen lesz az új költségvetés. Mint néhány nappal ezelőtt megírtuk,

Argetoianu az eddigi 38 milliárdos költségvetést le akarja szorítani 25 milliárd lejre.

Ez pedig azt jelenti, hogy a jövőre az egyharmadával kevesebbet fog kifizetni az állampénztár. Argetoianunak végeredményben igaza van, amikor bejelenti,

— Az államkasszába havonta két milliárd lej folyik be és így egészen természetesen, hogy megint csak deficit származna abból, ha én most nagyobb

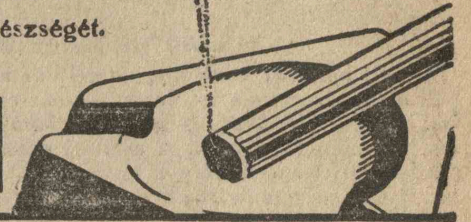
Dohányzók

Meg kell szokni a nikotinmentes cigarettákat!

Nem fognak azután soha más szívnit! A Fumosan gyártmányok most már tökéletesek.

Meg fogják óvni az Ön egészségét.

FUMOSAN

hazafias költség szerves része az államéletnek, de ilyen summa már mégis megdöbbentő. Néhányan fel is szólaltak, hogy aszongya, ahol ilyen rablógazdalkodás folyt, ott nem lehet segíteni.

Szerencsére Argetoianu, a pénzügyminiszter könnyebb egyéniség. — Úraim, — mondotta —, a segélyt meg kell szaporítani. Az ugyan tény, hogy a borraavató kiadták. De nem én kaptam. Segítsenek hát, nincs egyéb tennivaló!

Ez a mondat felháborítóan cinikusnak tetszik. Pedig inkább bölcs. Rávall Argetoianura, aki gondolkodó elme s mint pénzügyminiszter, nyilván ismeri életlehetőségeinket. Tudja, hogy egyet legalább meg kell hagyni.

Kiméli hát a korrupciót.

HIVATALOS KÖZLÖNY

Ó be jó, hogy van hivatalos közlöny a világon.

Igy legalább megtudhatja az ember egy háromsoros közleményből, hogy a belügyminiszter államellenes cikke miatt fel-függesztette az Obhnova című bazargici, bolgár-nyelvű lap megjelenését.

A mult héten a temesvári Vestult tiltotta be. E héten az Obhnovat.

Mondom, szerencse, hogy a kormány-nak van hivatalos közlönye és tudatja velünk, hogy a belügyminiszter a legdurvábban megsértette az alkotmányt, mely nem ismeri a sajtó egyéb megrendszabályozását, mint amely a maga rendes útján, vagyis a büntetőtörvénykönyv szerint történik. Mely nem ismer elközbást, betiltást, bilincset és éjszakai letartóztatást, pecsétet a szerkesztőségi ajtókra s egyéb ilyen jókat.

De szerencsére van hivatalos lap s tudunkra adja, hogy ismét guzsbakötötték az ország lelkiismeretét, a sajtót s figyelmet, hogy vigyázz, a belügyminiszter ur éppen ma rugta föl az alkotmányt, fogdd be a szúdat, nehogy holnap új rugás következzen s read kerüljön a sor.

Két-három évvel ezelőtt még az egész sajtó talpraállott, ha valaki ily irodikus vérmérséklettel mert cselekedni e hon törvényeinek legszentebbike ellen.

Most pedig, mondok, szerencse, hogy van hivatalos közlöny...

delmet, akkor az állami költségvetés nem haladhatja meg az évi 25 milliárd lejt.

Iz a számítás teljesen logikus, de viszont idáig 38 milliárdos költségvetésre volt berendezkedve az állami gépezet és így most

az a nagy kérdés, hogy a tavalyi költségvetés egyharmad részét honnan fogja lecsipni a pénzügyminiszter?

Ma érdeklődtünk a közoktatásiügyi minisztériumban a készülő költségvetési munkálatok menete felől. Tavaly, amikor sokkal kisebb mértékű redukcióról volt szó, a közoktatásiügyi tárca keretében elsősorban a kisebbségi egyházak rovására akartak megtakarításokat eszközölni.

Az információ, amit a közoktatásiügyi minisztériumban a készülő költségvetési munkálatokról beszerezhetünk, egyelőre megnyugtató:

Jorga utasította a minisztériumához tartozó igazgatóságokat, hogy a készülő költségvetési tervezet teljesen a tavalyihoz hasonlóan készítsék el. Ez tehát annyit jelent, hogy Jorga, mint közoktatásiügyi miniszter megakarja védeni a minisztériumának költségvetését a pénzügyminiszter redukciós parancsával szemben.

Most csak az a kérdés, hogy a költségvetési harcban ki fog erősebbnek bizonyulni?

— UJRA MEGSZÜKÖTT A CSIKI BETŐ.

RÖKIRÁLY. Tudósítónk jelenti: Nemrégiben írtuk meg, hogy a csikszeredei rendőrségnek végre sikerült elesipnie Rácz Lajos csikrákosi származású, országosan körözött betörőt, aki már többször siklott ki a legravaszabb trükkökkel a nyomozó hatóságok kezei közül. — Rácz Lajos összesen hét betöréssel lopást ismert be. A rendőrség a nyomozás befejezésével átadta az ügyészségnek, innen azonban a csikmadéfalvi csendőrség a betörő bűnlajtmánának kiegészítése érdekében kikérte. — Az ügyesség ki is adta a csendőrségnek, amely ezuttal is áldozatul esett a csalafinta betörő ügyességének. Rácz Lajos ugyanis a csendőrség nyomozása közben kerekét oldott.

Telefon 145

Redoute Mozzó

BRASSÓ

MA. SZOMBATON ÉS VASÁRNP

„RANGO”

A dzsungel, az állatvilág éposza.

Schöedsack világhírű rendező és kurató a film megalkotója. — A legnagyobb dzsungelfilm, amit eddig a hangosfilmtechnika produkált. — Egy ismeretlen világrész megrázó drámája s mint ilyen felejthetetlenül nagy és igaz élmény.

Előzőleg: Általunk készített lovasmérkőzés film felvételei. Hefifiradó és Micky-Maus.

Va-árnap d. e. 11 órakor Matiné: „SZIBÉRIA”

Több mint 100 ezer munkanélküli van Romániában

A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT KIÁLTVÁNYA AZ ORSZÁGHOZ

A forradalmi jellegű kiáltvány a munkabérek csökkentésének megszüntetését, a malmok államosítását, a megingott pénz-intézetek állami felügyelet alá való helyezését követeli

Bukarest, szeptember 26.

Az őszi politikai kampány, — mely az ideiglenesen viharosnak ígérkezik, — már előrevetíti árnyékát. A liberális párt vezérkara lázas tárgyalásokat folytat. A nemzeti parasztpártban is feltűnően nagy a mozgolódás. Lázas tevékenység mutatkozik a többi ellenzéki pártoknál is. De a pártvezetőségek ma már tisztában vannak azzal, hogy az ideiglenes, — a nagy világháború sorsdöntő órájában, — nem elégséges, ha az unalomig elcsépejt jelszavakat ismételtetik. Messziaváró időköt elűnk. A pártok csodadoktorai, éppen ezért, egészen új attrakciókkal vonulnak fel. Minden párt csodálatos igyekezettel dolgozik az egyedül üdvözítő orvosszer feltalálásán, melynek segítségével a beteg ország rozzant szekerét ki lehetne vezetni a kátyús országútról.

Ma a szociáldemokrata párt hangja hallatszik ki a politikai pártok harci indulójából. Többnapos tanácskozás után a párt végrehajtóbizottsága nyilvánosságra hozta a kiáltványát.

SZÁZEZER MUNKANÉLKÜLI

— Több, mint százezer munkanélküli van az országban, legalább százezer embernek nincs mit ennie és további százezerk nyomorgnak a leszállított fizetéseikből. Egészen pártatlanul álló gazdasági krízis nyomorgat bennünket...

Igy kezdődik a szociáldemokrata párt manifestuma.

— A kapitalista kormányok eddig használt módszerei csődöt mondtak, — állapítja meg továbbá a manifestum, — és éppen ezért nem marad más hátra, mint a szociálista megoldások alkalmazása. A kapitalizmus kiélte magát, ezzel ma már mindenki tisztában van és ezt ma már mindenki érzi. Már a jelenlegi társadalmi rendszer keretén belül is készíthetjük a szociálista társadalom formáit és a jelen pillanat megköveteli, hogy felszínre tartuk és előmozdítsuk, hogy kevés áldozattal és megvárakoztatás nélkül történjen az átmenet a kapitalista társadalomból a szociálista társadalmi rendszer felé...

A FIZETÉSEK CSÖKKENTÉSE ELLEN

Ezután a manifestum felsorolja azokat a gyakorlati ajánlatokat, melyek segítségével a szociáldemokrata párt szerint a kapitalista világrend helyett be lehet vezetni a szociálista társadalmi rendszert.

1. Törvény útján kell betiltani a tisztviselők és munkások leépítését, a munkabérek és fizetések redukálását. A vállalatok a leépítéseket és a fizetés redukálását ideiglenesen a kormány támogatásával és felbátorításával hajhajták végre. Ha redukálásról van szó, tessék az igazgatók fizetését és tantiémjeit csökkenteni. Közgazdasági büntény az, ami most történik azáltal, hogy a városi lakosság életstandardját csökkentik.

2. A társadalom köteles munkát adni és gondoskodni minden tagjának életlehetőségéről. A munkanélküliségen még nincs segítve azáltal, hogy néhány milliót igazságtalanul elosztva, eljuttatnak a munkásoknak. Minden civilizált államban a munkanélküli segélyezés törvény útján szabályozták. Ezt a törvényt kell megalkotni Romániában. — De ugyanezen időben új országutak építésével, középületek emelésével kell foglalkoztatni a munkanélküliek tömegeit. A munkanélküliség csökkentése céljából be kell vezetni a heti negyven órás munkaidőt.

A falusi lakosság megmentése érdekében az alábbi ajánlatokat hozza nyilvánosságra a manifestum:

1. Nem engedhető meg, hogy a falusi lakosság milliói egy teljes éven keresztül csak azért dolgozzanak, hogy munkájuk gyümölcsét veszteséggel adják el. Eppen ezért meg kell állapítani a gabona minimális árát. A gabona kereskedelmét pedig állami monopóliummá kell tenni, oly módon, hogy szövetkezeti alapon megszervezett, szocializált intézmény foglalkozhasson csupán a gabona kereskedelmével.

2. Nacionalizálni kell az összes malmokat és városi üzemekké átalakítani a pékműhelyeket. A befolyó jövedelmet pedig a parasztság deficitjének fedezésére kell fordítani.

3. A parasztiadóságokat redukálni kell, oly módon hogy az összes parasztiadóságokat újra kalkulálják, a kamatokat le kell szállítani és a még mindig fennmaradó parasztiadóságokat át kell alakítani hosszulejáratu kölcsönökké. Ily módon lehet biztosítani, hogy a falusi gazdák továbbra is birtokukban tarthassák a földjeiket, a felszereléssel együtt.

A manifestum befejező részei az alábbi pontokat tartalmazza:

1. Az olyan bankokat, amelyek állami segítségért koldulnak, miután elveszítették a betéteik millióit, — állami felügyelet alá kell helyezni.

2. Kartellbe tömörült ipari vállalatokat és

azokat, melyek monopolhoz hasonló kiváltságos helyzetet élveznek, a nyilvánosság ellenőrzése alá kell helyezni.

3. A bányák államosítása kell, hogy az első lépés legyen a nagyipar szocializálása felé.

4. Teljesen meg kell változtatni az eddigi adózási rendszert. A fogyasztási adókat úgy kell megváltoztatni, hogy azok ne a dolgozó osztályt sújtsák. Az egyenes adókat pedig progresszív módon kell kivetni, hogy a nagy jövedelmek után beszedett adó arán a minimális jövedelemmel bírókat mentesíteni lehessen az adófizetés alól. Súlyos adóval kell terhelni az üzérkedés útján szerzett vagyont, az ingatlan tulajdonosokat, a luxus-tárgyakat és a kartellbe tömörült vállalatok jövedelmét. Külön speciális adóval kell sújtani

Százhatvankét kérvény sem elég ahhoz, hogy egy népgyűlést engedélyezzenek

A belügyminiszter maga adott engedélyt a szatmári szociáldemokratáknak ahhoz, hogy gyűlést tarthassanak

Szatmár, szeptember 26.

A Jorga-kormány uralomralépése óta a szatmári szociáldemokrata szervezet százhatvankét kérvényt adott be, amelynek mindegyikében azt kérte a prefektustól, hogy adjon engedélyt egy népgyűlés megtartásához. A prefektus mind a százhatvankét kérvényt elutasította.

— A párt legutóbbi vezetőségi ülésén elhatározták, hogy a gyűlékezési jognak ezt a kisemmizését tovább nem tűrik és a népgyűlést, ha a prefektus jobb belátásra nem tér, engedély nélkül is megtartják és a konfliktus minden következményéért a prefektusra hárítják a felelős-

DÉCSEY ZOLTÁN:

A SIRÓ VÁROS

Amikor az orvossággal visszatért, nyugodtabb hangulatot talált. Borszéký bácsi elnyomta az álmot. Tüdeje ugyan nehezen dolgozott, erősen zihált és alvás közben olykor nagyokat sóhajtott a beteg, de mégis aludott és ez mindnyájukat megnyugtatta.

Öreg este volt, amire Pista visszatért a kórházba. A fiukat ébren találta, hangos vita közepette. Epen Ruzskay vitte a szót.

— És ebben a szobában nem tűnök el semmiféle defetizmust. A bolgár front összeomlása nem jelent semmit. Az Alduna sokkal jobb védelmi vonal. Egyike-tek sem volt az Alduna mellett. Én szolgáltam ott. Tudjátok-e, hogy helyenként nyolc kilométer széles a víz árterülete? Tudjátok-e, hogy egész hadosztályokat lehet befojtani a mocsarakba, mint a hogy Hindenburg megtette a Mazur-tavaknál? Ott ugyan élő ember át nem kel. És Mackensen tartja a frontot. Tanultunk már a kárpáti harcokból, többé az ország területét nem áldozzuk fel. És a háború nem a déli fronton dől el, hanem nyugaton. Hallottatok valamit harangozni a Siegfried-vonalakról? Nahát ha mind az öt kontinenst rászabadítja az ántánt ezekre a vonalakra, még akkor sem töri be. Hjah, hiába, a németek csúdákat művelnek. Bolgária veresége és kiválása csupán kellemetlen epizód. De hát nem volt-e kellemetlenebb az ántántnak az orosz szövetséges elvesztése?

Csak Matouskának, a félkaru szobrásznak volt ellenvéleménye.

— Ezt a háborút a központi hatalmak elveszítették. És a vég már a küszöbön áll...

Ruzskay indulatosan csapott az asztalra.

— Matouska, én már többször mondtam neked, hogy vigyázz a nyelvedre! Én ismerem a te benső érzelmeket. Pán-szláv voltál világéletemben és persze, most a régivárt szabadságról álmodozol. Azt hiszed, hogy elérkezett a hiénák ideje. A ti álmaiból semmi lesz, amíg a magyar kar puskát tud tartani...

— Én már nem tudok puskát tartani, pajtás és nem is akarok. Az én jövőmet

— úgynevezett áldozati adóval — a nagy jövedelmeket.

5. Az állami költségvetésből érezhetően csökkenteni kell az összes nem produktív kiadásokat, elsősorban a csendőrség, a rendőrség és a hadsereg kiadásait, mivel éppen ezek a kiadások emésztik fel az állami jövedelem legnagyobb részét és így megakadályozzák a gazdasági megújulást.

A manifestum befejező sorailban a szociáldemokrata párt követeli az új választási törvény megalkotását, hogy egy semleges kormány vezetésével meg lehessen tartani az általános választásokat és az ország lakosságának módjában álljon döntő véleményt mondani a nagy krízis idején.

nak és sodornak a végzet felé.

Mindnyájan elhallgattak és gondolataikba merültek. Egy egész ország, egy küzdő nemzet minden gondja költözött a jódzsagu kórterembe és most úgy érezték, hogy tehetetlenek a végzettel szemben, amely rohamlépésekben viszi a nemzetek tragédiáját a végső kifejtet felé.

Soká jött álom Pista szemére. És nagyon zavaros álmai voltak. Tengerelatt járóra került, amely a Fekete-tengeren teljesített szolgálatot. A hajónak igen fontos missziója volt, a királyt kellett megmentenie, aki ellenségei elől menekült. De a hajó léket kapott és süllyedni kezdett. A király még mitsem tudott, gyanútlanul fogyasztotta a vacsoráját. A szivattyúk kétségbeesetten küzdöttek a betóduló hullámokkal. Mindhiába. Pistának kellett a borzalmas hírt jelentenie és odaállott a legfőbb hadur elé, forsziftoasan merev vigyázz-állásba vágta magát, de alig tudta kiszorítani torkán mondanivalóját.

— Felség, süllyedünk!

Arra ébredt, hogy kiverte az izzadság. A mellette levő ágyban Pattonay forgolódott. Az örökké elsötétült szemek re sem szállt alá a jótékony álom. Tudták egymásról, hogy ébren vannak, de csendben maradtak és így várták az új nap hajnalhasadását.

Hét óra tájban a legény behozta a reggelit, s odatette az ágyuk mellé. Ebből a pillanatban felszakították az ajtót. Sárika szaladt a szobába. Szemei kislírtak, haja összevissza kuszlalt. Kétségbeesett zokogással dobta magát Pista ágyaszélére.

— Meghalt az apám... Meghalt az apám!...

VI.

Atemetés után ott ültek hárman az elárvult szobában. Borszéký mama csendesen sirdogált, apatikusan ült a karos székben, Sárika összeszorított fogakkal merev szemekkel bámult a semmihe Pista tehát tehernek érzett minden szót amit most mondani kellett volna. Úgy érezte, mintha a végzet most kijelölte volna az életcélját, ennek a két magára maradt, gyámoltalan nőnek a sorsát kell kezébevennie és mellettük kell állania teljes szívvel-lelékkel, hogy megóvja őket az elkövetkező vad idők borzalmaitól. Nincs senkijök a világon, nincs, akihez tanácsért forduljanak, két árva lélek kivetődött az élet óceánjának pusztaszigetére és a vihartól ázott, csapzott szárnyakkal reménytelenül gubbasztanak egy sziklaoduban...

— Itt most meg kell állanom és horgonyt kell vetnem. Segítségre kell lennem a Robinsonoknak. Hát nem Péntek sorsára szől az élet?

Hát miért is élt eddig és mi lesz az életcélja a jövőben? Négy évig nem gondolkozott ezen. Az iskoláit elvégezte és aztán magára öltötte a mundért. Odaállott, ahová vezényelték. Nem törődött azzal, mi történik vele. Arra sem sokat gondolt, mi lesz azután, ha a haláltánc végetér, ha le kell majd vetni a cifra uniformist és meg kell kezdenie polgári életét. A magányos emberek szabadsága és függetlensége volt az övé, sehol sem volt otthon, mindenütt csak vendég volt és a kórházi ágyat éppen olyan otthonának tartotta, mint a görzi szálloda megviselt szobáját.

Alig egy hét van már hátra

október 5-ig, amikor kezdetét veszik a Zsidó Kórház Sorsjáték nyereményeinek húzásai.

Itt a nagy pillanat,

amelyben mindenki összehasonlíthatatlanul kedvező esélyekkel próbálhatja ki szerencsáját.

SIESSEN ÖN IS

nehogy egész életében szemrehányásokat tegyen önmagának, hogy elmulasztotta a ríkan kínálkozó alkalmat, amikor

száz lejért egymilliót nyerhet.

Az 1.000.000 lejes főnyereményen kívül közel 2000 kisebb-nagyobb nyeremény kerül kisorsolásra 200, 2.000, 10.000, 25.000, 50.000, 100.000 és 200.000 lejes címletekben.

Vegyen tehát még ma

Zsidó Kórház Sorsjegyét.

Postai megrendelésnél 100 lei beküldése ellenében portómentesen küld sorsjegyet a Zsidó Kórházegyesület Közpointi Sorsjátékintézőségére. Cluj, Piața Unirii 20.

Közgazdaság

Gazdasági mozgósítás

A földhitelbálság szanálására a B. L. folyó évi 66. számában vázlatos tanulmányt közöltem. Számadatokkal igazoltam, kimutattam, hogy a román valutában 72,42 százalék fizetőerőhiány van. Hasonló a helyzet más országokban is.

Ebben látjuk okát a gazdasági javak meddőségére kárhóztatásának és a munkanélküliségnek.

Mindazok az ingatlan- és ingó javak, termelőtől és munkaenergiától, amelyek a háború előtti időkben megpoltak, ma is megvannak. Elfogyasztható és új tőket képzésre szolgáló értéktöbblet még sincs, mivel a fizetőerőhiány miatt csökkent a fogyasztás, kereslet és termelés. Ez a tény, meg is mutatja a bálság szanálásának útját: üzembe kell helyezni a gazdasági javakat és a munkaenergiát, hogy összemosódásuk folytán kitermelődjen a szükségletek kielégítésére, elfogyasztható és új tőket képzésre szolgáló értéktöbblet ezután normalizálódjon a fogyasztás, kereslet és helyreálljon az összhangzó gazdasági körforgás. A tanulmány rámutatott arra, hogy fedezetlen bankjegyszaporítás, infláció, nem pótolja a mutatózó fizetőerőhiányt, csupán nagyobb számban juttatná azt kifejezésre. Azonkívül nem pótolja a pénztőkére épített gazdasági rendszerben — éppen a mostani válságban különösen érezhető — mutatózó végzetes és a józan gazdasági törvényeknek ellentmondó egyéb fogyatékoságokat sem.

A megoldásnál számolnunk kellett a nagy kapitalista gazdasági rendszer nyilvánvaló csődjével s ennek szociális következményeivel. Kerestük a gazdasági tényezők gazdasági jelentőségének egyenlőségét. Hogy a termőföld, mezőgazdasági államban az egész gazdasági életnek alapja, belső erejének és értékének megfelelő helyet foglaljon el a gazdasági tényezők sorában. Tekintettel voltunk arra is, hogy a szervezett nagytőke ne zsákmányolja ki a gazdaságilag teljesen szervezettlen mezőgazdaságot: a föld hozamképességét meghaladó kamattal terhelt hitelnyújtás, a föld termékeinek értéken aluli áron való megvétele és az iparcikkek és gyári termékek aránytalanul magas ára által.

Félreértések elkerüléséért jegyzem meg, hogy a nagytőke operációi nem azonosak a vidéki közép- és kisbankok gazdasági működésével, amelyek szintén súlyosan szenvednek a nagytőke telhetetlenségét, erőtlenségét és etikai erejének hiányát. (Kivéve a kinevendőket).

Azt a gazdasági eszközt, amely ezeket a kóválnalmakat kielégíti, a földjegyben jelöltük meg.

Kivételben a földjegy is olyan értékpapír, mint a bankjegy. Míg a bankjegy aranyfedezet mellett kibocsátott hitelpapír, a földjegy földfedezet mellett kibocsátott hitelpapír.

Gondoskodott a tanulmány a fedezetül szolgáló föld értékállandóságának biztosításáról is, hogy a hitelpapírt eleve óvja a devalválástól.

A tavasszal közzétett vázlatos tanulmányban az volt a célja, hogy a kérdésre terelje a figyelmet, véleményeket, észrevételeket váltson ki s hogy a kidolgozandó program alapján találkozó érdekelttség megtegye a szükséges lépéseket a földhitel és mezőgazdasági bálság szanálására. A sajtó útján megkísérelt tájékoztatásnak nem volt nagy eredménye. A lapok egyszerűen ugyanis nem látták meg a felvetett kérdésben a gazdasági problémát; egyszerű sajtóproblémának tekintették.

A kérdés tanulmányozása a sajtó elzárkózásának dacára is előrehaladt. A B. L. közlése s személyes összeköttetés révén is kaptam néhány hozzászólást, amelyek értékes támpontul szolgáltak vagy a probléma kifejtéséhez, vagy az ellenvetések megoldásához. Úgyhogy a „gazdasági mozgósítás” tanulmányozása, amely kezdetben csak a földhitel- és mezőgazdasági bálság megoldására terjeszkedett ki, a lefolytatott eszmecsere során az egész gazdasági bálság anyagát felölelte: a mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi, pénz, hitel, társadalmi, politikai és erkölcsi válságot szerves összefüggésében, belföldi és nemzetközi vonatkozásban, vette vizs-

glat alá s egymásra való kölcsönhatásuk figyelembevételével tervezte ki a szanálás eszközeit: a föld, ház- és árujegyekben.

A gazdasági mozgósítás rendszere a magántulajdon elvén épül. Korszerű gazdasági reformokkal igyekezik megmenteni a polgári társadalmat, hogy abban minden dolgozó elem megtalálja okolt és arányos érdekeinek kielégítését. A megrendült és felbomlott nagykapitalizmus helyett a kialakítandó egyéni tőke szabad, korlátlan mozgásának intézményes biztosításával keres a gazdasági javaknak és emberi munkának érvényesülést. A polgári jogeszmé és annak anyagi beteljesülése között kongruenciát igyekezik

létrehozni. Helyreállítani törekszik a gazdasági élet elvesztett etikáját.

Mérsékelni kívánja az egyes gazdasági tényezőknek belső erejüket meghaladó jelentőségét, ami által más javaknak érvényesülését korlátozzák s ezáltal a tulajdonszerzési jog és gazdasági szabadság elé akadályokat gördítenek.

A gazdasági kérdést nem önmagában, elszigetelten szemléli, hanem mint az egész társadalmi élet, szellemi és lelki kultúra, anyagi feltételeit.

Nem áll a történelmi materializmus alapján, de a polgári ideának szerves anyagi struktúrát igyekezik adni.

Pozitív célkitűzést állít a polgári társadalom elé a gazdasági: földművelési, ipari, kereskedelmi, pénzügyi tennivalók szabatos megajzolásával, hogy az üres, szóvivő társadalmi szervezetekké devalválódott gazdasági című érdekképviseletek: mezőgazdasági, ipari, kereskedelmi egyesületek működését anyagi tartalommal főtse ki, s az egyéni gazdaságok és gazdasági ágak automatikus, szerves össz-

szemüködésével biztosítsa a megrendült gazdasági alanyok egzisztenciáját.

A gazdasági mozgósítás megvalósítására a tanulmány semmiféle alakulatot nem tervez. Éspedig azért, mert nem akar a mai társadalmi közületeknek abba a hibájába esni, hogy a szervezet az önfenntartásban ki is merüljön, mint a parlament, kormány s más közületek egész sora. A tennivalókat úgy rajzolja meg, hogy minden egyén a saját érdeke által sarkaltassék a gazdasági és kulturális munkában való részvételre, de erre a gazdasági mozgósítás rendszerében, intézményesített anyagi eszközt és erkölcsi támogatást is kapjon, teljes erejével szolgálja a maga javát, anélkül, hogy külső támogatást legyen kénytelen várni s kénytelen legyen a saját hozamát, a gazdasági törvények ellenére, mással megosztani.

A terv kész van. Nem tart igényt elismerésre. De annál buzgóbban keresi azokat az egész férfiakat, akik a gazdasági romok eltakarítására s egy életet követelő új polgári gazdasági rend felépítésére, megvalósítására elég okosak, bátrak és erősek. Van szívük és tehetségük az összszemüködésre, áldozatkészségük a munkára és belátásuk a jövedelmező befektetésre.

A polgári meggyőződésű, hitvallásos, bizakodni és szívósan dolgozni tudó emberek érdeklődését kéri:

Dr. FERENCZI ZSIGMOND,
Targu-Mures,
Strada Stefan cel Mare No. 18.

Megindult a buza áremelkedése

A tömeges export miatt a belföldi készletek nem fedezik a szükségleteit. Nem tarthatók a mostani liszt- és kenyérárak

Brassó, szeptember 26.

Olyan esemény játszódik le néhány nap óta a belföldi gabonapiacra, amely évek óta ismeretlen dolog volt Romániában.

Emelkedik a buza ára. Míg 10—14 nappal ezelőtt a malmok még 22—24 ezer lejért vették a búzát, ma már 29 és 30 ezer lejbe kerül egy vagon buza és ez az áremelkedés a jelek szerint feltartóztatatlannul folytatódni fog.

Gabonakereskedelmi körökben egyáltalán nem tartják valószínűtlennek, hogy a buza ára normális piaci úton lassanként felfelé fog mozogni a mázsánkénti 400 lejig is a terbe vett hivatalos árminimálás nélkül.

A buzaárak emelkedése természetesen kihatással van a lisztárakra is. Azok a malmok, amelyek a múlt héten a maximális áraknál 1 lejvel olcsóbban, vagyis átlag 4,50 lejért adták a lisztet, a buza megdrágulása miatt ma már 5,50 lejért kérnek és ha a buza ára tovább emelkedik, amivel komolyan kell számolni, a lisztre és a kenyérré megállapított maximális árak tarthatatlanká válnak. Téli tehát meg fog drágulni a kenyér.

Nagyon érdekes az a folyamat, amelynek révén a kormány elérte a buzaárak feljavítását. Amikor megtiltotta, hogy a kenyérbélgé alkalmazásával egyidejűleg felemeljék a liszt és a kenyér árát, a malmok és a pékek kénytelenek voltak a buzaárakat annyira leszorítani, hogy a kenyérbélgé bekalkulálása ellenére is képesek legyenek a lisztet és a kenyeret a maximális árakon forgalomba hozni. A buzaárak leszorítását hihetetlenül elősegítette a bekövetkezett pénzügyi, amely arra kényszerítette a gazdákat, hogy minél több búzát adjanak el, akár milyen olcsón is. És a mikor az árak már alaposan lementek, megjelentek a piacra az exportőrök és megkezdtek a felkínált készletek összevásárlását. Az olcsón felvásárolt gabona külföldi értékesítését nagyon megkönnyítette a vagononkénti 10 ezer lejese kiviteli prémium, amely azt jelentette, hogy az a vagon buza, amelyet az exportőr 22—24 ezer lejért vett, tulajdonképpen csak 12—14 ezer lejbe került, fuvarral és egyéb költségekkel együtt legfeljebb 15—17 ezer lejbe, amihez még nyugodtan hozzácsaphatta a maga 3000 lej hasznát is és így a romániai buza átlagban 18—20 ezer lejese árakon jelent meg a külföldi piacokon, vagy még olcsóbban.

Általában a román buza 20 százalékkal olcsóbban volt kapható külföldön, mint akár az amerikai, akár a jugoszláv, vagy a magyar buza.

Valóságos buzadumpingot csináltak a román exportőrök, illetve a kormány.

Csakhogy, míg rendes körülmények között a dumpingot úgy csinálják, hogy először a belföldi árakat felemelik egy bizonyos nívóra, amely fedezni tudja az exportnál mutatkozó árvesztéseket, nálunk megfordították az eljárást és először dumpingáron tömegesen dobták ki külföldre az olcsó búzát, hogy ezáltal felmenjen a belföldön maradt készletek ára. — Ezáltal sikerült elérni azt, hogy az 50 ezer vagonra becsült exportfőlössleggel szemben eddig körülbelül 20 ezer vagon búzát adott el Románia külföldre. Ha nem is kapott érte nagyobb mennyiségű devizát, mint más években, de elérte azt, hogy a belföldön maradt készletek nem fedezik a szükségletet, ami természetesen maga után kell vonja a buza árának fokozatos emelkedését. A gazda tehát végre jobb árakat fog elérni, ha még nem adta el a búzáját, ezzel szemben a városi lakosság és a munkástömegek megélhetése jelentősen meg fog drágulni.

Ötvenmillió deficit fenyegeti év végére Kolozsvár városát

Radikális takarékosági rendszabályokkal kísérletezik az interimár bizottság a pénzügyi összeomlás elhárítására. Evi 11 millió haszonrészesedés jár a villamosműtől és ez 47 milliójába kerül a városnak

Kolozsvár, szeptember 26.

Kolozsvár városának feje fölött ismét sötét fellegek tornyosulnak: a deficit. Hiába osztottak be a városi adóhivatalok mellé a rendes létszámon felül még 15 tisztviselőt, hogy az adóbejárást jobban menjen. Nincs kitől behajtani. És az eredmény az, hogy a kiadások meghaladták már a 40 százalékokat is. Az év végéig legalább 50—60 millió lesz a deficit, amelyre semmi fedezet nincs. Sohasem fognak a város pénzügyei rendbe jönni, — mondotta az egyik tanácsos, — amíg vissza nem állítják a régi aránylagos pótdórendszer. A most érvényes legea maximális alapján ugyanis a városok összes terhei kizárólag a háztulajdonosokra, a kereskedőkre és az iparosokra nehezednek.

KIT LEHET LEÉPÍTENI?

Miután nincsenek bevételek, a kiadásokat kell csökkenteni. A dologi kiadásoknál remélhet takarékoskodni, — mert nincsenek. Tehát csak a személyzet leépítéséről lehet szó. A tartományi revíziós bizottság talált is 34 olyan tisztviselőt, akiknek a véglegesítése szörnyen törvénytelen volt. Ezzel szemben a város személyzeti ügyosztályának vezetője azt mondja, hogy egyetlen tisztviselőt sem véglegesítettek illegálisan, hanem szabályszerű tanácsai határozattal, holott ez nem is kötelező. Ha tehát bárkit is elbocsátának ezen a ci-

men, beperelheti a várost és meg is fogja nyerni a pert. De nincs is fölösleges tisztviselő a városházán. Most készült el az új szabályrendelet, amely új beosztást vezet be az egyes ügyosztályoknál és ennek során kiderült, hogy legfeljebb 3—4 tisztviselő lehetne a városi adminisztrációból nélkülözni.

Van azonban valami ötven olyan tisztviselő, akinek nincs meg az előírt törvényes képesítése.

Ezek kérték ugyan, hogy mentesítsék őket ez alól a feltétel alól, de még nem kapták meg a belügyminisztérium hozzájárulását és így nincs kizárva, hogy kényszerhelyzetben a város ezeknek egy részét fogja leépíteni, habár a személyzeti osztály főnöke szerint utólag új embereket kell majd azután helyettük felvenni.

A KERULETI ELŐLJÁRÁSOK MEGSZUNTETÉSE

Van azonban egy másik pont, ahol nagyobb sikere lehet a város takarékosági akciójának. Arról van szó, hogy leépítsék a kerületi előljáróságokat, amelyek jónéhány milliójába kerülnek a városnak, anélkül, hogy valós szükségletet töltenének be. A közönség szempontjából a kerületi kapitányságok amúgysem jelentenek végső fórumot, mert az ott megindított ügyekben a városházán kell a döntést, illetve az elintéztet megszeretni. Ezzel szemben

megállapítást nyert, hogy a kerületi kapitányságok túlságosan függetlenítették magukat a központi városházától és legtöbbszörre távol vannak a hivataluktól, tehát nem is állhatnak a közönség rendelkezésére.

Házi vizsgálat azt is megállapította, hogy a köztisztviselői törvény ellenére egyes kerületi kapitányok más foglalkozást is űznek a hivataluk mellett. Az egyiknek például saját autója van, amellyel délutánonként személyesen csinál fuvarozásokat, egy másik kerületi előljárónak tűzfakereskedése van, egy harmadik különböző vállalkozásokban vesz részt.

és így tovább. De talán az táj a legjobban a városháza urainak, hogy a kerületi előljáróságoknak hivatalos eljárásukból igen tekintélyes mellékjövövelük is van, amelyek tulajdonképpen a várost illetnék meg, de amelyekből a város soha egyetlen fillért nem lát. Ezért tanulmányozzák most ezt a kérdést, a melynek megoldását úgy képzelték el, hogy a kerületi előljáróságokhoz tartozó ügyek elintézésére külön hivatalat állítanak fel a központi városházán, amely így komoly ellenőrzést tudna gyakorolni a kerületi adminisztrációjára és a befolyó pénzek felett. Ezenkívül azonban a különálló hat kerületi kapitányság leépítésével a város mentesülne a hivatalok által most elfoglalt helyiségek bérének, fűtésének és világításának költségei alól, másodszorban pedig fölöslegessé válna egy tucat tisztviselő is.

REVIZIO ALÁ VESZIK A VILLAMOSMŰ KOMMERCIALIZÁLÁSÁT

Mindezeknél a takarékosági rendszabályoknál azonban sokkal nagyobb jelentőségű az az akció, amely a villamosmű kommercializálásának hallatlanul terhes szerződését kívánja a város javára módosítani.

Most kezdenek csak igazán mutatkozni ennek a panamának a városra nézve valóságos végzetes következményei.

Míg régebben a városnak 26 millió biztos

Évi jövedelmet jelentett a villamosmű, a kommercializálás óta nemcsak ez a tétel maradt el, amely a költségvetés 20 százalékát tette ki, hanem arra szorítja a várost, hogy bevételeinek katasztrófális visszaesésének idején súlyos milliókat fizessen ki a kommercializált vállalatnál domináló belga csoportnak.

Papiron ugyanis a városnak évente 11 millió lej haszonrészesedés járna a villamosmű jövedelméből, de a valóságban a város soha egyetlen banit sem fog ebből a pénzből látni, ha az eredeti szerződés érvényben marad.

A szerződés értelmében ugyanis a haszonrészesedés terhére a város tartozik az összes közintézmények és az utcák világítását megfizetni. Ennek az összege egyes vélemények szerint 8-9 milliót, dr. Tătoru Coriolan intermárbizottsági elnök közlése szerint csak 5 milliót tesz ki évente. Még mindig maradna a városnak 6 milliója a haszonrészesedésből. Csakhogy

a saját reziben kommercializált városi nüz-

mű egymaga évi 16 millió lejt fizet áramért a villamosársaságnak, vagyis haszon helyett a város évenként 10 milliót fizet rá a „nagyszerű” kommercializálási üzletre, a saját üres kasszájából.

A város mai helyzetében ez az állapot teljességgel tarthatatlan és az intermárbizottság el van szánva arra, hogy a súlyosan hátrányos szerződést minden eszközzel megváltoztassa. A tárgyalások már meg is indultak ebben az irányban, de

a villamosmű igazgatósága eddig azzal tért ki a nyílt szinoallás elől, hogy a város által előterjesztett módosításokat csak a belgiumi Electobel társaság vezérigazgatója fogadhatja el.

Október 10-én az Electobel vezérigazgatója Kolozsváron lesz, hogy részt vegyen az Egeresen épült új centrális bekapcsolásánál és így ekkor fog eldőlni, hogy megváltoztatják-e a szerződést békés megegyezéssel vagy pedig a város vezetősége nyílt harcot kezd az egész óminózus üzlet visszacsínálása érdekében.

Két hét alatt 7000 példány fogyott el Budapesten ebből a könyvből!

A modern házasság

Írta: Dr. Wilhelm Stekel tanár. Fordította és jegyzetekkel ellátta: Dr. Gartner Pál.

Rövid kivonat a tartalomjegyzékből:

A házasság formái alakulásai — Félelem a házasságtól — A feleség felszabadoztatása — Megfiatalítás — Az elvesztett szabadság — Szabad házasság és nem szabad szerelem — Vanak-e boldog házasságok — Lelki szerelem — Normális szexualitás — A szerelmi készség elvesztése — Fehér házasság — A szerelmi párválasztás képessége — A szerelem kikristályosodása — Csalódott szerelmesek házassága — Intellektuális megfontolások alapján történt házasság — A boldog szerelem: értelem, szenvedély és lelkiesség — Általános gyónás a házasság előtt — A házasság összeomlása titok következtében — Az ember legbensőbb lelkiségének titkai — Meddig mehet az öszinteség házastársak között — Normális és

kóros féltékenységi — Homoszexualitás és féltékenységi — A házibarat — Küzdelem a szerelemért — Házasság kölcsönös szabadságzáradékkal — A házasság négyzeteg képtelensége — A házasság előtti és alatti szabadság kétélű fegyver — A gyermekproblema — A monogámia kultúremler ideális célja — A flört — Öregedő házasságok veszedelme — Házasság hiúság nélkül — A szabadság összekötőkapocs, míg a kényszer szétrombolja a házasságot — A nemek teljes egyenjogúsága — Az élettársi szerződés kiönvalóságának tisztelhetlen tartása — A szép kiállítás 144 oldalas mű ára 102 lej.

Főlerakat Románia részére: Brassói Lapok Könyvosztálya.

Snort

Körrendeletben utasították a hatóságokat, hogy engedélyezzék a magyar futballcsapatok beutazását

Bukarest, szeptember 26.

Pár nappal ezelőtt megírtuk, hogy a román labdarúgószövetség elnökének, Leucufă dr.-nak királyi kihallgatása kedvezően végződött és a magyar csapatok beutazásának engedélyezése már csak néhány nap kérdése lesz. A revízió alá vett belügyminiszeri intézkedés azóta megjárta a hivatalos fórumokat. Tegnap reggel a sziguranca vezér-

igazgatóság ülést tartott, melyen megfogalmazták a körrendeletet az ország összes rendőrhatalóságaihoz és felfüggesztették a magyar sportegyesületeket kitiltó rendelkezést.

Egyébként a hatóságok úgy látszik már előbb sem vették nagyon szigorúan a kitiltó intézkedést, mert már az elmúlt vasárnapon a békéscsabai Előre futballcsapata szerepelt Lugoson.

Holnap dönt a FIFA a román-litván konfliktusban

Litvániát kötelezni fogják a négyszáz dollár megfizetésére

Bukarest, szeptember 26

Megírtuk annak idején, hogy az északi turát lebonyolító román válogatott labdarúgó együttesnek kellemetlen anyagi természetű konfliktusa támadt a litván futballszövetséggel.

Augusztus 26-án mérkőzött Kovnóban a két nemzeti válogatott. Az erkölcsi rész nagyszerűen sikerült, amennyiben a román csapat nagy gólarányú győzelmet aratott. Úgy látszik azonban, hogy a lit-

vánok más módon akarták magukat kárpótolni a mezőny fájdalmas vereségéért. Az előre kialkudott 600 dollár helyett mindössze 200 dollárt fizettek ki, megkárosítva ilyen módon a román csapatot mintegy 67.000 lejjel.

A turacapat vezetői természetesen tiltakoztak a litván sportemberek eljárása ellen és miután hasztalan kilincseltek a 400 dollárért, feljelentést tettek a nemzetközi labdarúgószövetségnél. A FIFA bizottsági ülése holnap ül össze Genuában. A tárgysorozat első pontjaként a fennvázolt konfliktus szerepel. Előreláthatólag a litvánok súlyosan fognak megfizetni eljárásukért.

Sportkörök megítélése szerint a levont összeget természetesen meg kell fizetniük, azonfelül kilátás van rá, hogy a litván sportszövetséget egy időre felfüggesztik a működéstől.

Ilyen módon kedvet vesznek minden bizonnyal, hogy nemzetközi mérkőzések-nél kötelezettségeiknek ne tegyenek eleget.

↓ A CFR-Brasovia kombinált csapata Kézdivásárhelyen. A CFR és Brasovia csapatából kombinált együttes vasárnap délután Kézdivásárhelyen mérkőzik a jóképességű KSE csapata ellen. A meccs iránt élénk az érdeklődés.

Szabó Márton

Brassó, Hosszu-u. 74.

Speciálisan berendezett autó-rugó üzem

Kész rugók raktáron. Javítások gyorsan készülnek. — Rugók a legújabb

módszer szerint ruganyosítottak

Mélyen leszállított árak!

Mély fájdalommal tudatjuk főnökünk

Huttmann József ur

elhalálózását, ki mindig a legnagyobb jóindulattal volt irántunk. Emlékét örökké szívünkben szeretettel megőrizzük.

Brassó, 1931 szeptember 26

Holdengraber, Huttmann & Co. cég
alkalmazottai.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50. illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50 szeri megjelenésnél 2 lej.

Véte'-eladás

Keresünk megvételre torgalmas városban AUTOJAVÍTÓ MŰHELYNEK megfelelő házat. Jó vidéken kisebb VIZIMÁLMOT házzal, földdel. Ajánlatokat Bérczy, Bukarest, Str. N. Balcescu 26. 14997

Jóhangu Schweighofer ZONGORA BERBEADÓ, ugyanott ELADÓ kitűnő állapotban lévő be egtozószék. Klein, Brassó, Kut-ucca 37. 15027

Költözködés miatt egy Föster koncert-zongora olcsón eladó. Érdeklődni Blati, Brassó, Kapu-ucca. 14970

Finom MORMOTA SZÖRMEKABAT eladó. Közlebbbit Julius Nedoma divatüzletében, Brassó. 15051

Uzemképes favágógép, fűrőgép és mindennemű lakatos-szerszám eladó. Turches 91. 15043

2-szer szoba konyhás ház pormentes helyen eladó. Brassó, Lövész-ucca 27-c. 15038

BENZINKUTAT keresek megvételre. „Autosport” D. ciosanmartin. 15038

Egy kirakat és ajtó, lehetőleg egybe 3-szor 1.60 m., megvételre kerestek. Cim 15037 sz. a. a brassói kiadóban.

Allást keres

Allástalan tanítónő, több évi gyakorlattal, bármilyen megfelelő elhelyezkedést keres. Megkereséket: „Magyar sors” jellegére a brassói kiadóba kéretnek. 14993

Deutsches Fräulein der 3 Landessprachen mächtig sucht Stelle zu Kindern. Adr. in der Kronstädter Verw. unter No. 14990.

Magyar családnál teljes ellátás ellenében német órákat adok, valamint a háztartásban segédkezem. Szives megkereséseket „Német leány” jellegére a brassói kiadóba kérek. 15035

Mosást darabszámra olcsón vállalko és házhöz is megyek. Szilágyi, Bukarest, Radauti 13. 15046

Allást nver

Tanítót vagy tanítónőt keresek vidéki házhöz. Idősebb korban, ki magyarul tanít. Cim a brassói kiadóban. 15000

Fia al VEGYESZMERNOK, agilis, román állampolgár, nstrificált oklevéllel, aki organikus, chemiában jártas, lehetőleg román nyelvtudással, kecsestetik nagyobb iparvállalat-hoz. Ajánlatok „Iparvállalat” jellegére Rudolf Mosse hirdetőirodába, Arad. 15045

CUKRASZSEGED, elsőrendű, önálló, azonnalra felvételt Köngistorfer cukrászda, Arad, Minorita-palota. 15044

Lakás

Szép nagy különbejáratu szoba butorozva, vagy anélkül esetleg teljes ellátással is kiadó. Érdeklődni 15013 szám a. a brassói kiadóban.

SZENT JANOS UCCABAN egy szobából és konyhából álló udvari lakás október elsejétől kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 14952

Szemben a brassói Korona kávéházzal 59 házszám a-tt olcsón kiadó október 1-től 2 szép világos nagy szoba, akár milyen iroda, rendelő, építkezési, fogorvosi, divat- vagy hasonló célokra. 14964

Október elsejétől Brassó, Fekete-ucca 46 (50) modern 5 szoba, Postaréten 8a, emeleten különbejáratu szépen butorozott szoba kiadó 14969

Különbejáratu butorozott szobák olcsón kiadók. Brassó, Süttő-ucca 2. 14957

Kiadó üzlethelyiség, lakással együtt Brassó, Gyár-ut 110 14856

2 butorozott szoba fürdővel, rögtön kiadó. Brassó, Kórház-ucca 18. I. em. 15036

KIADÓ Brassó központjában egy vagy két elegánsan butorozott SZOBA abból nyíló FÜR DÖSZOBAVAL. Parkett, villany, lépcsőházi bejáratt. Irodának is alkalmas, esetleg üresen. Cim: Frenkel, Szélespatak ucca 16. földszint. 15042

Kiadó két butorozott uccai szoba külön bejárattal, teljes ellátással, vagy anélkül is, ugyanott jó ebéd is kapható. Brassó, Fekete-ucca 58. földszint. 15032

Kisebb üzlethelyiség a Kapu-uccában Korona szálloda közelében kiadó. Cim 15031 sz. a. a brassói kiadóban.

Veoves

Jó vidéki MALOMHOZ 50-100-000 lejjel társat keresek. Cim 14967 szám alatt a brassói kiadóban.

Finom angol és hazai szövegekben készült öltöndöket, átmeneti és télikabátokat Kósa uriszabóság, központi hiteliroda tagja. Brassó, Kaou-ucca 6. 14720

Könyvek

HOLGYEK OROMEI Az itten felsorolt könyvek a Pócsa-szin Regények sorozatában jelentek meg, az olvasók millióinak nyújtanak szórakozást. Ezen vaskos kötetek ára csak 40 lej. Courts-Mahler: Két asszony. Az udvarhölgy. Gyp: Napoleonette. Heer: A havasok ura. F. Malby: A vajnamayor. Hough: Mary Warren családátörténete. Harbon: A spion. Perutz-Frank: A nagygőfa csodája. Fiedling: A rejtély. Feully: Egy asszony naplója. Vidékre a portó 10 lej, utánvételt 16 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Páratlan olcsóság, csak 3 lej egy detektiv-regény. A 115-as peresomó. Egy nagystilű szélhámos. A kísértet tanya. A medic ek töre. Jajkiáltás a tulvilágról. Egy álarcos bál rejtelmei. A fehér kastély titka. A titokzatos villa. Az apáért Amig az árarc lehull. Egy éjszaka a Berviczky kastélyban. A rádiom halál, végzetes asszony. Az olajlámpás. Nyomok a hóban. 15 kötet 75 lejt. Az összes szám megrendelésénél portómentesen esen szállítja a Brassói Lapok Könyvosztálya

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítő a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv, stb. Ára színes borítólappal 40 lej.

Kiadó modern lakás

október 1-re
Brassó, Ötvös-
utca 6a alatt
földszintes,
com ortos

3 sz. ba á 36 x 40 m²,
fürdőszoba s más
meléknelységek,
legy szoba külön
bejárattal!

B. L. Kocsis Béla

BRASSÓI LAPOK nyomdai vállalatának kiadása és elosztása: BRASSÓ, 111

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820, évente 1600 lej

Fiókkiadóhivatal és szerkesztőség Hunyad- és Alsófehérvármegyék részére Dáva, Str. Ioan Creanga 2. Telefon 17. (Balogh Géza)

MEGBIZOTTAK. Arad: Piața Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Bukarest: Dán Dániel Gerő Sándor és Kohn Jenő. — Ós: Str. S. Barauiu 10. (Osztián Kálmán) — Kolozsvár: Str. Duba-arilor 7. (volt Timár-utca) (Neumann Ignác) — Marosvásárhely: Benjámín Arpád Str. Bererie 1 (Sörház-u) — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár- és Máramaros megye: (Szoke György) Szatmár Mária-u. 7. — Szilágyosmilyó: (Helperin Ernő) — Temesvár: Gyárvaros, Igrisz-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Rezele Ferdinand 25. (Dénés József).

Központi szervezők. pénzügyi jogossággal: Bartha Géza, Dán Mózes. HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadómivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készséggel szolgálunk